

Draugai, skaitykit ir platinkit "Kovą"!

Politikos, Ekonomijos ir Literatūros Sanvaitinis Laikraštis

LEITUVIU SOCIJALISTU SANJUNGOS ORGANAS

Prekiuoja: metui \$2, pusmečiui \$1. Adresas: 1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 38. Philadelphia, Pa. 17 d. Rugsėjo, [September] 1909 m. Met. V.

Ar Proletarijatas Kovoja už Pilna Išsiliuosavimą?

PROGRESAS minties buvo pasekmė uolius triuso ir atkaklios kovos su galingomis spėkomis, stovinčiomis apgynime supratimo ir tikėjimo, užvirtintomis tradicijomis. Minčiai sunkiausiai buvo prašalint priešgynybes, kokias statė ir stato įvairiausios religijinės sistemos, reikalaujančios pripažinimo joms neklaidingumo tiesos, nepasiduodančios kritikai; laisva žmogiška mintis rado taip pat priešgynybes ir įvairiose bažnytinėse organizacijose, ginančiose religijines sistemas. Išsivystymą žmogiškos laisvos minties labiausiai varžė tokia sistema, ką religijiniam tikėjimui pataikė išdirbti tokią sustingusią dogmatų formą, kuri nepaliečiama svietiskajai visuomenei, ginama geriausiai išdirbtos bažnytinės organizacijos. Tokia sistema—tai katalikybė, o tokia bažnytinė organizacija—tai katalikiškoji dvasiškija, kuri da ir po šiai dienai kovoja prieš mokslo teorijas ir gina seną sustingusią dogmų formą, nors tos dogmos xx-tam metšimtyje žmoniškai išžiuri tik kaip nesuomonės. Ir gina teip atkakliai, kad net ir tuos, kurie bandė priduoti dogmams reikšmę pagal šiandieninių žmonių supratimą—išseikė kaip heretikus, o veikalus žmonijos gerbiamųjų mokslaviryų įtraukia į indeksą, uždraudžiant tikintiems semt iš tų veikalų teisybės šviesą. Taigi kova laisvamanių su dvasiška vergija, katalikų bažnyčios palaikoma, yra kur—kas aštresnė ir atkaklesnė katalikiškose tautose, negu tarp kitokių pažangesnių tikėjimų.

Kova už išsiliuosavimą, minties turėjo jau ne vieną gar-

bingą momentą. Tokiu momentu buvo ypač XVIII metšimtis. Apšvietos gadynė, kuri išdavė žmonijai daugelį genijališkų raiščių ir mokslinčių, naikinančių dvasišką vergiją arba tos vergijos įstaigą lygiai moksliais argumentais, kaip ir sarkatizmu ir edančia satyra. Buvo laikai, kuomet visa apšvietesnė visuomenė numetė nuo savo sprando dvasiškos vergijos jungą, bet kad laisvos minties apginėjams pritruko spėkų, o tarpe atsimesusiųjų kilo abejonės ir svyravimai, bažnyčia pergyveno tą krizį ir vėl atsigriebė.

Nupuolus Francuzijos revoliucijai užstojo katalikiškoji reakcija. Viduramžių šmėkla vėl pradeda vaidintis. Kad ant popiežijos nupuolė palitiškos nelaimės, kada popiežiui tapo atimta svietiškoji valdžia—jo valdžia ant žmonijos dvasios vietoje susilpnėti, įgavo naujas įiegas. Iš vienos pusės popiežia sustiprina disciplinos rigorą (žiaurumą) įsakymais tikėti į jos neklaidingumą; savo enciklikose ir sillabusuose pasmerkia visokį abejojimą apie dogmų teisingumą, iš kitos gi pusės prisitaiko prie to laiko išlaukinių apystovių ir įieško atspirties politiškosiose partijose, ginančiose popiežijos reikalus. Dauge lyje šalių klerikalizmas tat lieka galingu politišku faktorium.

Net ir Francuzijoje, kur kova prieš katalikų bažnyčią turi teip senas ir kiltas tradicijas, klerikalizmas jau ne syki parodė savo pavojingumo įieją, privesdamas valstybę prie sunkių krizų.

LAWSKIS
Philadelphia.
SALIUNAS.

Lietuviški kvėpenti cigalai, geriausia deginė McHenry, Kreiner ir kitų. Linksmas vietas, geras patarnas, grina lietuviška kalba.

Wnacki

Philadelphia, Pa.

Vynyczia

iški ir užrašė

iai, Artilkos ir

kit pas lautię

—28

6 A.

NUMAR

ROVNO

LADELPHIA, P.

d. Nuo 2 iki 5 P.M.

iki 3 vakaro.

škal ir lemčiai.

Ginklas, kuriuom kovoja nepriklausminga laisva mintis, yra moksliski tirinejimai ir kritika, kas savo tiesotumu teip praugstina bažnytinį dogmatizmą, kad jeigu toj kovoj laisvosios minties su bažnyčia eitų tik apie dogmatų pasmerkimą, kaip nesusitinkančių su jokia moksliska teisybe, tai laisvoji mintis seniai butų savo tikslą atsiekus. Kodėl teip nėra, tai reikia suprasti, kad idėjos gema, plėtojasi ir keičiasi į tikrybę tik visuomenės tarpe ir tik tuomet gali turēt ant tos visuomenės pasekmingą įtekme, jeigu pilniau atsako tas visuomenės reikalams. Taigi iš individuališko atžvilgio ta kava persitato kaip kova priešingų pažvalgų, iš abelnisnesnio gi kaip klesų kova. Nesunku surasti toj kovoj arba laisvosios minties su klerikalizmu kovos dėjose sąryšį tarpe, ideologiškais supratimais ir klesų reikalais.

Pakol viduramžių gyvenimo sąlygos ar apstovos turėjo savo galę, pakol žmonių draugijinis surėdymas stovėjo tvirtai ant žemės privatiškos nuosavybės arba feodalizmo ir privilegijų, pakol gamtiškoji ekonomija persverinėjo pramonijos reikalus, patol bažnyčia galėjo but rami apie savo viešpatavimą. Bažnyčios valdžios pamatai tik tuomet pradėdavo svyruoti, kada miestiečiai pradėjo išsiluosuoti iš po feodalizmo (žemė valdžių—dvarponių) prievartos jungo ir rado sau bendrą karių ir kunigaikščių valdžioje, besistengiančioje pasiluosuoti iš pa įtekės bažnyčios. Ideologišku laisvosios minties išreiškimų kovoje buržuazijos, varžančios išsivystymą bažnyčios, buvo protestantizmas XVI metšimtyj ir racijonalistiskai—apšviestinis judėjimas XVII metšimtyj, užsibaigus francūzų revoliucija.

Buržuazija kovodama su bajorija ir aristokratija turėjo stengtis griauti bažnytinę hierarchiją, paremtą žemiška nuosavybe ir užimančiąją vieną iš pirmų vietų tarpe vadovaujančiųjų ir sykiu palaikančiąją aristokratijos ir bajorijos viešatavimą. Ta kova turėjo apsireikšti politiškuose, matarijališkuose ir dvasiškuose sluogniuose. Kad ta kova butų pasekminga nepakako atkreipti smugius vien link to, kas buvo tikriausiu apgynėju bažnyčios svietiškos galybės, t. y. link bažnyčios žemiškos nuosavybės ir hierarchiškos organizacijos, reikėjo sykiu panaikinti ir tą, kas bažnyčiai leidžia viešpatauti ant žmonių dvasios, t. y. bažnytinį mokslą, jos dogmatus, apeigas ir dvasišką discipliną.

Nuo francūzų revoliucijos laikų, ekonomiškasis išplėtojimas ejo linkui kassyk labiau augančio kapitalistisko šeiminkavimo ir paskui jį sekančios buržuazijos persvermės. Tačiau matome, kad jos energija kovoje su reakcija ir valdžia vietoje augti kaskart eina silpnyn, kaskart arčiau artinasi prie santaikos su savo priešais; prie tų kompromisų buržuaziją verčia bendrumas reikalavimų jos ir reakcijinių klesų. Tas pat veikia ir su buržuazijos laisvamanybe. Pirmą ji buvo atkakli klerikalizmo priešė, bet dabar kaskart labiau atvėsta jos upas kovoje su klerikalizmu ir priežastis to lengvai maštančiam ir žiurinėčiam į šiandieninį surėdymą suprantama. Kapitalistisko šeiminkavimo išsivystymas pastatė priešakyje buržuaziją, teipgi padarė jos atkakliu priešu proletarijatą. Kapitalizmas ir buržuazija butinai turi eit ranka rankon susiemę kovon su proletarijatu, nes juos riša bendras jų reikalas,

ypatingai privatiška nuosivybė, o kad klerikalizmas darytų gynime privatiškos nuosivybės ir buržuazija ir klerikalizmas paduoda bažnyčiai savo ranką. Buržuazija, kuri be atkakliu bažnyčios priešū, bijodama daug galingesnio varžančio proletarijato, pradeda bažnyčios moksle branginti pirmą niekino ir naikino: suvaržymą dvasios teologijos formuloms, auklėjimą nuolankumo ir pasidavimo valdžiai.

Atišku, kad juo dirbančiosios žmonijos laisvėms, juo mažiau aptemdo jos protišką regradį prietarijai, juo žiau sutinka su gyvenimu nedatekliuose ir skurde ant to, tik dėlto, kad pasimirus užgrabiniam sviete turėję Pasiliuosavę dvasia iš varžančių religijos pančių, darbiai pradeda tikėti į savo spēką, o tas daro pasekmingą energiškesne jo kovą prieš išnaudotojus. Buržuazija matė darbiniųkų minios dvasios išsiluosavime didelį savo tikslą. Todėli buržuazija laisvamanybę norėdama pasilikti sau, religiją stengiasi palaikyti darbininkų miniai, kad pasiliosuot ir viešpataut ant nuolankių ir pasidavusių liai žmonių. Dėlto tai buržuazija sušvelnina savo klerikalizmu.

Belgijoje buržuazija liaudies mokyklą pavadė klerikalams, Austrijoje visai atsaisako ginti mokyklą nuo klerikalizmo pasikėsinimų. Buržuazija dėl išliuosavimo žmonių paties padarė tat viską, ką padaryti galėjo, toliau veikti ją neleidžia klesiniai reikalai, reikalai, kurie riša ją su religija. Palaikytoja—bažnyčia. Šiandien kovą su klerikalizmu pramėngai gal vesti tik darbininkų klesa, kurios dvasiškas pasiliosavimas paluosuoja iš vergijos pančių ir tą dūlėn žmonių, kuri nugarazdinta tamsybėj ir prietariuose žmonių ant savęs viešpatauti mažumai.

Kovoj su klerikalizmu darbininkų klesa randa taliausius klesus ir buržuazijos atskalose, kurios stovi laisvosios minties seje ir inteligentijos grupose, kurios mato savo uždavinį tikslus antiklerikalishkoji propagandoj. Ir vienų ir kitų pūšas—tas pats, bet kovos metoda ir vieniems ir kitiems negal but vienoda. Butų neatleistina klaida, jeigu darbininkų klesa sa tą kovą su klerikalizmu imtų lyg ką atskiro nuo darbininkų klesinės kovos.

Pirmoje vietoje darbininkų klesa turi statyti kovą prieš perkeitimą surėdymo, ir tik sykiu su tuo už išliuosavimą minties. Jeigu darbininkų klesa kitaip pasielgtų tai apsilpnintų savo papėdę toj kovoj, bet neatsiektų jokių paties resnių rezultatų. Galima pereiti iš klesų kovos į laisvą mintį, bet negalima to padaryt atžagariai. Galima but vesti daug pavyzdžių iš mūsų pačių lietuvių gyvenimo. Laisvamanybė tarp mūsų, ypač Amerikoje, dėka jos propagatoriui dr. J. Šliupui gan žymiai išsipletojo, bet ji pradedė žūti tikrai gyvuoliško gyvenimo budą; kitigi, pavyzdiniai darbininkai, kurie kaskart labiau pradeda gretintis prie buržuazijos, pasilikę sau laisvamanybę kaskart labiau užmeta kovą su klerikalizmu. Eiti išvein su laisvamaniais proletariais nežadžia klesų reikalai. Daug svarbesnė, negu laisvamanybės propagandos, yra proletarijato kova už įtaigų, ekonomiską ir politiską žmonijos didumos išsiluosavimą.

Persiemus v
leist savo o
įvairiose vi
nesusipratu
dogmatais, l
suomeniskaj
ir dogmatais
prie rėmimo
niai apsvarsi
nesvarstanti
tikslai pavei

Bažnyč
minias nau
nesusipranti
nieko jau ne
nyčios glob
mesnių sieki
vienu keliu
bendrumo st
liekasi suvi
yra atitrauk
vamybės i

Toku
ganizacija v
mo dvasiško

Daug d
anelyj perm
bei tą gali
tą pridėti, k
nių kulturos
ų kovą, nes
mint, kad k
ties, bet lais

Ar n
«Kovos.

mes susiprat
inti savo gle

Ar tam
tai ką neišt
kiais tikslai
priėmimas e
sai ne!

Tamista
mūsų kaltyl
jant apie už
jinių sugy
mintis, kad i
ir denuncijor
kraują. Ne
pasidarbavim
laisvę, pakak
liepia policij

alizmas sloja sp
ir kapitalizma
kuri buvo at
genio savo pri
braudinti ta, k
os teologiskam
imo valiai kly
alvesne dras
ektarini, juo m
urde ant žem
e turėti geogr
ių, darbinink
isekmingese ir
nauzija malo k
hidelį sau par
ma pasilikti t
iai, kad galim
tvaisyti klij n
savo kovą n

avedė klerik
nuo klerikalit
o žmonių mi
s veikti jau ne
jį su vergija
salizmu pake
dvasiškas pas
ir tą didžiun
artuose leidit

anda talkin
tos minties pr
) uždaviniai ir
y ir klij prie
kitiems negali
arbininkų kl
o nuo abelias

talyti kovą u
ž išliuosavim
įgtų bei nakti
škų, jokių ge
ovos į laisv
alima but pri
ų gyvenima.
ika jos prog
bet ji pinda
siekimų, vedan
vyzdinti tar
prie buržuaz
meta kovą m
lektarui nebe
sianybės pr
ž įėjimą, u
išliuosavim

peisiamus vienpusiskai idėjinė kova proletarijats turėtų ap
kelti savo organizatyvišką darbą ir tokiu būdu leisti sutvirtėti
jautiose vietose klerikalizmui. Žinoma, kad ant klesniniai
gaspriatusių minų bažnyčia viešpatuoja ne savo mokslu ir
dogmatais, kurie vos išrinktiemsiamis suprantami, bet savo vi
domanistinėja akcija. Bažnyčia malydama, kad savo mokslu
ir dogmatais neatšovės visuomenės reikavimams grįžtosi
prie rimimo ir tvėrimo įvairiausių draugijų, kurios nuodog
niai apsvačėjus neatėsa visuomenei jokios naudos, tačiau
pasvarstantis protas to da negal suprast, jog tame greitiau yra
tikslai parengimo, negu dirbanciois klesos gelbėjimas.

Bažnyčia tokiu gudriu būdu stengiasi plačiaus žmonių
minias naudos veizdais patraukti savo pusėn ir padaryti tas
nuspriantarcias minias savo įrankiais. Ir čia laisvamanybė
nėko jau negal veikti, apleidžia rankas, ištrauktuosius iš buž
nyčios globos darbininkus palieka be organizacijos ir be toly
menų siekti, nes tie darbininkai kaipo proletarai negal eiti
vieni keliu su buržuazija, kuri, kaip sakiau, dėl reikalų
bendrumo sloja kapitalizmo ir bažnyčios puseje, o proletaras
liekasi svylioju ir aplesiru. Naio klesinės kovos jis teipgi
yra attrauktas, nes jo neišdirbtos smegenis apdumtos lais
vamanybės iliuzijoms.

Tokiu būdu tik klesų kova, tik darbininkų visuotina or
ganiazija veda proletarijata, prie tikro ir abelno išliuosavir
mo dvasiško, ekonomiško ir politiško.

Daug da ka pasakėti tame klausime lieka, tačiau straip
snelį permaza tam vietos, tik prie progos laiku bėgant ši
bei tą galima bus plačiau pasakyti. Šiuom kartu da reiktų
ta pridėti, kad einant vienu keliu su klerikalų ir laisvama
nių kulturos kilime, proletarijatas visųpirmu tur atminti kle
sų kovą, nes tik ta nelėidžia jam apsisvilt jo siekiuose, turi at
minti, kad klesinis susipratimas veda prie išliuosavimo min
ties, bet laisvamanybė neveda prie klesinio susipratimo.

J. B. S.

Ar neisitikmą arba šnipą mes turime šelpiti?

«Kovos» Nr. 31 J. Volas Kristaus žodžiais sūkta, kad
mes susipratuseiji turime atleisti nusidėjusiems kalybės ir pri
indii savo glebui kad ir šnipą, kuris prie mūsų kreipėsi.

Ar tamista apsvačėstai savo žodžių reiškimą, ar pamaj
tai ka neisitikimas «kreipdamasis prie mūsų» mano ir su ko
kais tikslais tą daro. Ar pamajstai ka tas «neisitikimojo»
prieimamas atneša pirmieviškai visuomenei? Rodosi, kad vi
sai ne!

Tamista nušydamas reminisi gal žodžiais «atleisk mums
mūsų kalybės, kaip ir mes atleidiame», kurie tinka svajo
jant apie udebesinį gyvenimą, bet visai nepritinkomi draugi
jiniam sugyvenime, kitaip niekaip nebutų Tamistai atėjus ta
minis, kad reikia šelpiti net ir šnipą, kuris savo provokacija
ir denuncijoms stato karthves, kala reidžius ir lieja ošaras ir
knujų. Nereiks čia, rodosi, privadzioti Azeifų, dėka kurių į
pasidarbavimui savo valdžia išimandė kraujuose kovotojų už
laivę, pakraks paimti atydon tik tuos, kurie savo pranešimais
liepia policijai daryti kratas. Rodos tai neidėlė nuodėmė, jį

bet kokios jos pasekmėsi Neuztenka da to, kad toks liežu
vio pakštimas ne vienam trokštančiam teisybės ir šveicos su
rengia kalybę, kančias ir mirtį be laiko, negana, kad ne vie
nam suardė šeimynišką gyvenimą ir palieka našlaičiais moterį
ir vaikus, bet ant kiek toks provokatoriškas darbas sustabdo
visos žmonijos svietimosi progresą! Kiek tai žmonių atgra
sina nuo skaitymo naudingų, vedančių prie susipratimo ir švie
sos knygelių, kiek žmonių užhipnotizuoja ir paskardina
tamnybėje, iš kurios paskui joku būdu neprikelsi. Ar, ta
mista, tą viską apmąstai? Turbut ne! Nes nebutum galu
jės pasakėti, kad ekonomiškas darbininkų išliuosavimas, at
nėš jau vians geistinus rezultatus. Šelpiant neisitikimuosis
ir tuoni jau naikinant liandies anš vietimų ir susipratimą, ar
galima tikėtis kada nors ekonomiško žmonių išliuosavim?

Tas neisitikimas darbininkų klesų kovai, kovai už galutinį ir
tikrą išliuosavimą iš vergijos pančių, kas tvirtina, kad gali
ma šelpiti tokias ypatas, kurios savo neisitikimybė grūnija tai,
ka darbininkai nesigaliėdami savo skatiko, kraujo ir gyvasčių
plėtoja. Gerian mažiau išūkimų, negu daug nepasitikėtinų.
Nuo tokių nepasitikėtinų daug naudingiau būti atstu, negu
turėti juos savo tarpe.

J. Volas prilygina šnipą prie tokios ypatos, kuri pagrie
bus draugijos bei keno-nots kito pinigūs prasišalina. Toks
vagyšius, kad ir niekšiškas, tačiau visgi mažiau bėdūngas už
šnipą, kuris neisiplešia pinigūs, bet išpėšia, kartais tai, ko už
milijonus nepirksi. Pavogtus pinigūs galima sugrąžinti ap
vogtamjam, bet kuo atlygi skriaudą, kokią padaro neisitiki
mojo liezinio, padaręs tai, ka augėčiau pasakita. Ir tokšai
skriaudėjas žmonių-jau ne paventios ypatos, bet šimčių, tuks
tandčių, milijonų, o sykiu visos žmonijos, kovojancios už išli
uosavimą ir pakilimų-reikalavimas pasėlpos, lai tik kreipia
si prie mūsų susipratusių, o mes tuoj privalom jį susėlpti!
Gražu.

Tada, rods, butume kovotojais už žmonių gerovę, tada
rods, rūpėtų mums geresnė žmonių ateitis ir jos išliuosavir
mas. Tačiauš ne visi teip mano, kaip Jonas Volas, ne visi
kovotojai už ateitį, progress, mokslą, laisvę ir ekonomiška
išliuosavimą eina tokiu keliu, né mano eiti, nes jis veda ne
prie to, kas žmonijai yra geistinu.

Girdėjau p. J. Volas sakosi buvęs I. S. D. Partijos nariu,
vienok abejojina, kad tamista buvai tikru social-demokrati
jos nariu, nes kitaip turėtumiai suprasti, kaip pavojinga yra
šelpiti šnipus. Malsyti draugus su šnipais-reiškia jau provo
kacija. Ne, visi teip mano, ne visi ir samprotuoja, kad tik
išnųkus tai prakeikta mamoni prapulus visas tas blogumas
draugų ir šnipų. Kas mamona prakeikta, tas jai save par
duoda. Ne mamona kalta, kad yra šnipai, bet nesupratimas
ir žmogiška niekšystė ir tą niekšystę tamista liepi palaikyti
per šnipų šelpimą. Ne visi teip žemai puola, kad nesupras
tu, jog niekšystę reik palaukyti ir leisti jai gyvuoti. Kam
šaukti kunigijos žodžiais, kad kad tik «darbininkams paemas
į savo rankas viską (?) žmonės bus liuosi, kaip mažiasius
paukščėlis, tada išnųks šnipai ir nedorybės, tada bus lygys vi
siv. Jei tie sakiniai turi bent kokį, prasmę pas jų pasakyo
tai turbut tik ta: «dirbk ir meškis, vargk ir pasnikauk, o

po mirties gausi karalystę dangaus. Šelpk šnipus ir naikink žmonių apšvietimą ir atitrauk juos nuo susipratimo, o gudriaije viską paims į savo rankas, o darbininkai kaip mažiausi pūkšteliai turi pasilikti be žmonoškos vertybės. Jeigu panašūs žodžiai ne be suomonės, jeigu ne tuščios farzos, tai tik negali but taikomi prie proletarijato kovos ir taktikos. Ar šiaip ar teip juos versime, ar šiaip ar teip juos suprasime, visgi nerasime juose nieko tokio, kas yra reikalingu kovojančiai už žmonijos tobulybę ir gerovę visuomenei, tačiau veda į kur tai negero. Seniai jau reikimą davė proletarijatu supraci kunigija.

Susipratusiems panašių pamokslų nereikia.

Beje, tokia pat nesąmonė ir J. Volo pasakojime apie gudą, kurį sušelpė 5 kp., turiu čia butinai pasakyti visą dalyką, kad neklaidint draugų tokiais neparemtais faktais pasakojimais, kaip p. J. Volas.

Minėtasis gudas berželio 19d., pribuvęs į skaityklą, pasisakęs esąs anarchistu, ir buvo teip pavargęs, kad jam meldžiant sušelpimo, visi 5 kp., nariai, nieko nepratarę suaukavo jam apie 4 šilingus. Toliaus buvo patėmyta iš jo kalbų, daug visokių nesuomonių, ir kai kurie 5 kp. nariai pradėjo apie jį visaip manyti, žinodami iš «Kovos» apie visokių pakraipų anarchistus. Berželio 20d. jis vėl reikalavo sušelpimo. Man reikalaujant darodymų, kuo jis esąs, daugelis draugų atsisakė šelpti neišsitikėtiną ypatą. Į antrą ar trečią dieną po to, minėtas gudas atbėgo į skaityklą girtas ir prašė draugų, kad gelbėtų iš policijos nagų snimtajį smuklėje už peštynes jo draugą. Kuopos draugams atsisakius turėti kokius nors reikalus su pasigėrusiais panašiais žmonėmis, gudas išpludęs visus išėjo. Kelis kartus atsilankė pas mane į kambarį, kur tarp kitų nesuomonių pasakojęs esąs anarchistu chuliganu, ir gavau patirti, kad jis kalba nepraščiausiai ir angliškai. Ar tokius nežinomus, neištikimus žmones galima priimti į savo glėbį ir šelpti juos, kad už suaukautus pinigus chuliganautų? Ar tokius J. Volas pataria šelpti, nes iš jų kovojanči žmonija tur naudą. Lai svarsto pats skaitytojas. Jeigu J. Volas nesupranta kodėl negalime šelpti panašių chuliganų, lai atsilanko pas mane, o aš gal plačiau galėsiu išaiškinti, negu šiame straipsnelyje.

Glasgow, Gr. Br.

K. Rugienius.

Vokietijos Socijal-Demokratų Partijos Susivažiavimas.

Dėlei laukiamo Vokietijos socijal-demokratų partijos susivažiavimo, organizacijos skyriuose jau nuo kelių savaičių matosi gyvas prisirengimas. Iš laikraščių plačiai apkalbančių dalyką galima patėmyti, kad Vokietijos proletarijatas ištikrųjų stovi ant gana augšto susipratimo ir apšvietos laipsnio.

Nuo laiko Vokietijos kancleriaus Buelovo nupuolimo ir agrariškai-konservatyviškos parlamento pergalės, kuri leido įvykdyti anti-demokratišką budžeto reformą, vokiečių socializmo vadovai parlamente priėmė įvairias taktikos pakraipas.

Revizjonistai*) taikosi prie liberališkiosios miestiškos demo-

*) Revizjonistai—tai reformatoriai marksizmo. Jie mano, kad socializmas reik taikyti prie aplinkybių. Jų taktika pasmerkė A. Babel'is ir K. Kautzki'is peršaltis metais, išrodę prie ko ji veda. Tokių socialistų revizjonistų beveik ir mūsų sąjungoje turime, kurie mano, kad galima būti geru socialistu ir ekytu tautininku, o net prigulėti prie republikonų klubų.

kratijos kairiojo sparno, kad eiti su kairiaisiais liberalais taktikos keliu. Tas revizjonistų pasielgimas pagimdė tikrai piktinimo audrą tarpe organizuoto proletarijato. Pavyzdžiui, lyne visuose susirinkimuose rengtės prie partijos susivai priimta rezolucijos pasmerkiančios revizjonistų taktiką.

Netruksta net reikalavimų, kad toki oportunistiški socialbūtų prašalinti iš partijos, nes pavyzdžiui Wuertembergijoje vai socialistai—revizjonistai dėl taikymosi prie aplinkybių drovi daryti kompromisus su monarcbistais.

Iš svarbiausių klausimų užima partijos skyriuose knone vietą klausimas 1 Gegužės sventės. Tame klausime sutaisytybę įvairiausių įnešimų, tarp kurių netruksta ir tokių, kai sventės visai nešvesti, jeigu ji būna apvaikščiojama pirmą dieną po 1 d. gegužės mėn. Abelnai matoma, kad tarpe partinarių ta sventė neapginama, nes pasekmė būna lokautai, atgabena darbininkams didžius nuostolius, o nauda visgi išvaikščiojimo menka. Beabėjo, ši klausimą išrū susivažiavimulyg rezolucijos apdirbtos per partijos valdybą su generaliafesijonaliųjų sąjungų komisija, kuri tai rezolucija reikalavimogimo tam—tikrų fondų sušelpimui tų, kurie apvaikščiodami žės tampa pavaryti nuo darbo.

Daugiausiai šimetiniame susivažiavime bus įnešimų kareformos partijos organizacijimo statuto. Abelnai reikalaujama kad proletarijato judėjimas būtų labiau sudemokratizuotas ir praktiški reikalavimai būtų apsvarstyti.

Tarp kitų svarbus įnešimas yra, kad tarptautiškas vienlaik sušauktų tarptautišką konferenciją atstovaujantių švietos ir žmonių knygynų skyrius.

Apie abelną socijal-demokratų partijos augį sako skaitlinės. Politiskai suorganizuotų darbininkų vyrų iki 1908 d., 1908 metų buvo 557,878. Nuo to laiko iki birželio 30 d. užaugo iki 570, 259. Moterų organizacijoje būta 29,458, iki birželio 30 d. š. m. iki 62,259.

Abelnas skaičius narių dabar yra 633,309.

Partijos susivažiavimas atsibus Leiptzike.

EI, DRASIAU!

ČARŲ galingi sostai svyruoja,
Budelių rankos pradeda ilst,
Veliava kraujo štai plevesuoja,
Jau diena laisvės pradeda švist,—
Duok rankas, jungk spēkas,
Darbininke stok greičiau eilė:—
Sostai grius, Laisvė bus,
Svietą stumkim naujomis vėžėm.

Štai Turakai, Persai, Švedai, Ispanai
Jau Laisvei taiso lygius kelius!
Dreba tyronai, krinta Titanai,
O Laisvė skleidžia jau spindulius:—
Ei, drąsiau, ei greičiau
Paduok ranką, taisyki kelius!
Lai šviesa ir tiesa
Šklaisto vaidančių šmeklų ūkus.

SESYTEMS.

Či sesutės, ei gėlelės!—
Ziedai ateities!—

Kur pradingo tos dainelės
I'rakilnios minties!...

6. VIII. 01

Pagn A. Be

A1

Ateities s
Ivyks į gyven
dirbant kiekv
o daugiau išd
išdirbimo būd
kiekvienam r
prie kurio len
Visi tuomet b
suvertoti savo
kaip dabar žu
mas kiekviem
mų skaitlius.

Mūsų laik
dimus. Ir tei
eina tik ant k
šina tik šimtu
nam ateina į g
išradimai. Ir
mašinoj galim
nuo to išradim
to nebebus. I
atskirų žmoni
kiekvienas išr
sų žmonių dar
lizmo tvarkos
prie jų dirbs.
suomonės naud

Dabar yra
dideles dirbtuv
amatininkai ir
bū ir tuom lik
įvyktų tokia t
zųjų laikai per
ti ir pusbadžia
delių žmonių r
mai paeina nuo
jalės žmonių r
norus išpildyti
smulkus išdirb
pažiūrėkim ką

J. B. S.

Teip maloniai jos skambėjo
Neseniai čia dar...
Siela, širdį jos žavėjo,—
Bet... dabar... dabar...
Grabo tyla širdį spaudžia,
Dainų negirdėt,
Abėjonę mintis audžia—
Kągi reik pradėt?!
Ei! sesutės, ei gėlelės!
Ei! dainuokit vėl!
Jaunos, linksmios, lyg paukštelės—
Tylite,— kodėl!...

6.VIII.09.

S. Strazdas.

Pagn A. Bebel'į parašė Z. A.

Ateities Surėdymas.

(Tąsa).

III.

Išdirbimo Pagerinimas.

Ateities surėdime vienas turės dirbti dėl kito. Tik tuomet įvyks į gyvenimą žodžiai: «Visi dėl vieno—vienas dėl visų!» Taip dirbant kiekvienam rūpės mažiau spėkų išnaudoti, laiko sugaišyti, o daugiau išdirbti. Tas gi reikalaus, kad kiekvienam parūpėtų išdirbimo būdo pagerinimas. Dabar atsirasi nauji išradimai, nes kiekvienam rūpės, kad išdirbimo mašinos ir jo būdas būtų toks, prie kurio lengviausia, greičiausia ir geriausia būtų daug išdirbti. Visi tuomet bus prie darbo, visi galės, kur jam labiausia patinka, suvartoti savo darbo spėkas. Tuom prie ateities surėdimo nebus, kaip dabar žuva, užkampyti talentai. Toliau mokslas ir apšvietimas kiekviem bus atviras; o nuo to vėl turės pakilti naujų išradimų skaitlius.

Mūsų laikais daug darbininkų kreiva ake žiūri į visokius išradimus. Ir teisingai jie žiūri. Mūsų laikais kiekvienas išradymas eina tik ant kapitalisto naudos, dabar kiekviena nauja geresnė mašina tik šimtus ir tūkstančius palieka be darbo. Už tai ir ne vienam ateina į galvą, kad visų vargų priežastis, tai mašinos ir nauji išradimai. Ir jeigu darbininkas kaip kada užtėmija, kad ši, ar tą mašinoj galima pagerinti, tai jis apie tą savo išradimą tyli, nes jis nuo to išradimo gali be darbo atsидurti. Prie socializmo tvarkos to nebebus. Prie socializmo tvarkos naujas išdirbimas neis ant atskirų žmonių naudos, bet prisidės prie visuomenės labo. Todėl, kiekvienas išradimas, kiekviena nauja mašina ateityj palengvys visų žmonių darbą, pageris jų padėjimą. Kartą taip, tai prie socializmo tvarkos labiausia rūpės mašinų pagerinimas tiems, kurie prie jų dirbs. Prie socializmo tvarkos žmogaus egoizmas išeis visuomenės naudai.

Dabar yra daug žmonių, ką norėtų panaikinti visas fabrikas dides dirbtuves, dvarus, kad vieton jų paskui atsirastų smulkūs amatininkai ir mažžemiai. Jų numanymu, tuomet visi turės darbą ir tuom liks panaikinta bedarbė. Bet jie užmiršta, kad jeigu įvyktų tokia tvarka (o ji jau niekuomet neįvyks—smulkių buržuazijų laikai perėjo), tai tuomet žmonės turėtų ilgai ir sunkiai dirbti ir pusbadžiai gyventi. Smulkus išdirbimas jau nebepajiegtų didelių žmonių reikalavimų aprūpinti. O dideli žmonių reikalavimai paeina nuo didelio žmonių skaitliaus. Kas gali aprūpinti saujalės žmonių reikalavimus, tas ne visuomet pajiegs didelės minios norus išpildyti. Yra gi tamsuolių ir senovės fanatikų, ką tvirtina smulkus išdirbimas geriau ir daugiau produktų pagamina. Tik pažiūrėkim ką sako statistika, ką nurodo skaitlinės, kurioms val-

donai paliepimų negali duot. Massachusetts valstybėje (Jungtinės Valst.) 1890 metais išdirbimas teip išrodė:

Dirbtuvės ir fabrikai, kuriuose išdirbo doleriais.	Jų skaitlius.	%	Vienas išdirbtumas kiek [doleriais].	%
Ligi 40.000	2042	55,2	51.660.617	9,4
40.000—150.000	968	26,2	106.868.635	19,5
daugiau 150.000	686	18,6	390.817.300	71,1

Kaip matome stambių išdirbimo įstaigų buvo 3 kartus mažiau kaip smulkių, bet jos išdirbo $7\frac{1}{2}$ kartus daugiau. O reikia neužmiršti, kad ir stambiuose daug ko truksta, ką galima pataisyti. Smulkus išdirbimas niekuomet nepasieks stambaus. Ši stambių išdirbimų ir rūpės visuomenei vis kelti ir kelti.

IV.

Darbo Laikas.

T. Chereka kartą suskaičiavo kiek darbininkų ir kaip ilgai jie turi dirbti, kad aprūpinti visų žmonių reikalus. Jis paėmė Austriją su 22 milijonais gyventojų ir apskaitė, kiek reikia išdirbti, kad tie 22 milijonai galėtų gerai pragyventi. Išdirbimo įrankius jis paėmė tokius, kokius dabar vartoja Austrijoj; vienok patį išdirbimą rado reikalingu sutvarkyti. Tų žmonių reikalų aprūpinimui Ch. rado reikalingu turėti $10\frac{1}{2}$ milijonų hektarų ariamos žemės ir 3 mil. pievų. Kiekviena šeimyna, Ch. išrokavimu, turi gauti sau atskirą iš penkių kambarių namuką. Tas namukas gali išlaikyti 50 metų. Gerai suskaičius pasirodė, kad dėl kaimo ūkio darbų, statymo namų, išdirbimo miltų ir cukraus, dėl anglies ir geležies iškasimo, o taipogi dėl įvairių mašinų išdirbimo reikia 615 tūkstančių darbininkų; jie turi dirbti teip ilgai, kaip ir dabar dirba. Bet 615 tūkstančių tai tik $12,3\%$ iš 22 milijonų. Jeigu priimsim, kad darbe galės būti sunaudota 5 milijonai vyrų ir jeigu jie dirbtų 11 val. per dieną, tai jiems prisieitu dirbti per metus tik aple 37 dienas, kad pagaminti reikalingiausius išdirbinius. Jeigu gi priimtum metų darbą iš 300 dienų, tai kiekvienam darbininkui prisieitu vieton 11 valandų per dieną dirbt, tik $1\frac{1}{2}$ (mažiau kaip pusantros) val. Toliau Chereka suskaito, kaip ilgai reikėtų dirbti, kad aprūpinti visus žmonių reikalus, net išdirbant nereikalingus papuošimus, kad ir tuomet darbas tęstusi tik $2\frac{1}{2}$ val.

Dėl tų, kurie moka suimti savo galvoj visą dabartinį išdirbimą čia nėra nieko stebėtino. Maža to. Męs tuojaus užtėmijam, kad Chereka nuo darbo atstūme moteris. Jeigu męs paimsim, kad ir moteris išdirbime turi dalyvaut, tai pamatysim, kad aprūpinti visų savo reikalų, reikia neperdaug laiko paskirti.

Tokiu būdu, prie socializmo tvarkos, iškalno męs galim pasakyti, kad darbo laikas, sulyginant su dabartiniais laikais, bus daug trumpesnis. Neužmirškim dar, kad išdirbimo būdas ilgainiui turės pakilti, kad mašinos bus geresnės. Mums dar neapsimoka skaitliuoti, kiek laiko žmonės dirbs prie socializmo tvarkos, mums gana ir to, kad dirbs trumpiau. Galų galais darbas gal liks tik sveikatai reikalinga gimnastika.

Vienok, nereikia manyti, kad prie visuomeniško išdirbimo būdo, žmonės ant tiek sumažis savo darbo laiką, kad tas turės atsiliepti ant jų reikalų aprūpinimo. Reikia visadas atsiminti, kad nauja visuomenė nenorės gyventi proletarų gyvenimu. Nauja visuomenė rūpinsis gyventi, kaip augtšos kultūros žmonės, ir taip gyvės visi jos nariai, nes nauja visuomenė pasirūpis užganedinti visų savo narių reikalus.

Daug kuo skirsis nauja visuomenė nuo buržuazijos tvarkos. Taip niekam nerūpės išdirbinėti tais laikais pigius niekniekius, kad juos paskui pardavus sau turtus krauti. Visuomenei rūpės tik geriausi išdirbiniai. Įvairios «mados» nesuks kvailių galvos, nes kiekvienam rūpės ne mada, bet tas, kas jam naudinga ir sma-

liberalais vienu
gimdė tikrą pasi-
Pavyzdžiui Ber-
jos susivaziavimo
taktiką.
uniški socialistai
tembergijos atsto-
aplinkybių nes-

iuose kuone pirmą
ime sutaisyta dan-
ir tokių, kad tą
ma pirmą nebei-
ad tarpe partijos
na lokautai, kurie
uda visgi iš to ap-
susivaziavimas su-
i generališka pro-
ja reikalauja istel-
ikščiudami l geg-

s įnešimų kas lik
lnai reikalaujama,
cratiziuotas ir kai

rptautiškas biuru
stovaujantių ap-

gi sako sekanti
cų vyrų iki liepa
birželio 30 d. 1900
ta 29,458, užaugo

a:—

im.

as.

J. B. S.

gu. Visuomeniškas išdirbimas neišdirbinės taipogi puikių nereikalingų papuošimų, nes neturės tuščios aristokratijos.

Visuomenė eis prie to, kad išdirbimas būtų malonus. Tam tikslui turės būt švarios, gražios, šviesios ir t. t. dirbtuvės ir fabrikos. Tenai, kur dabar darbas atsibūna prie smarvių, kur darbininkai dirba su pasibiauriniu—bus įvesti visoki pagerinimai. Yra darbų gana nemalonių, be kurių vienok apsieiti negalima, prie šių darbų ateityj bus įvestas mašinų darbas ir jis bus taip sutvarkytas, kad darbininkams reikėtų kuo mažiausia atjausti darbo biaurumą. Technika dabar smarkiai pakils, o darbininkų skaitlius bus gana didelis. Todėl prie išdirbimo blogesnių darbų nuolat mainysis darbininkai, o kai—kuriuos darbus stačiai atliks tik paskirtam metų laike.

Prie socialistiško surėdymo pelno klausimo jau nebebūs; visuomenei rūpės tik žmonių labas. Kas eina visuomenės labui, kas apgina laike darbo žmonių sveikatą, tas turi būt įvesta, kas jiems kenkia—turi būt panaikinta. Nieks negalės kitą prispirti prie pavojingo darbo. Jeigu gi bus kur pavojingas darbas, bet iš kurio visuomenei būtų didelė nauda, tai vis atsiras drąsulių, ką apsilms visuomenei patarnauti.

Žmogus privers gamtą sau tarnauti,—jos spēka judis mašinas, įves geras mašinas ir labiausia atsakančių darbo padalinimą. Žmogus visą išdirbimą taip pastatys, kad aprūpinimui visų savo reikalingų darbo laiką galės daug sutrumpinti. Pakilęs išdirbimas visiems išeis ant labo: su pakilimu išdirbimo kiekvienas daugiau galės produktų suvartoti, o iš kitos pusės išdirbimo pakilimas dar leis trumpinti darbo laiką. To visko mes dabar neturim ir prie dabartinės tvarkos, kada visas išdirbimas atskirų žmonių rankose, negalim turėti. Bet matydami, kaip bus sutvarkytas ateities išdirbimas mes neturim bijoties tos ateities tvarkos. Iš kitos pusės mes matome, kad prie ateities surėdimo žūs kapitalistų galybė, ir tokiu būdu visuomenės socializacija labiausia atsakys darbininkų reikalams.

(Toliaus bus).

SANJUNGOS REIKALAI.

Komisijos Pranešimas.

Veik. Kom. susivažiavimo, įvykusio liepos 25 d. paskirta komisija istirti praėjusio Są-gos viršininkų nominacijos ir rinkimo legaliskumą, pranešame draugams sąjungiečiams, idant būtų kantrys laukiant to ištirimo rezultatų. Darbas yra sunkus, ypač kad komisijos nariai negyvena sykiu. Važinėjimai ir susinešimai paima daug laiko. Pagaliaus, komisija veikia ir kaip tik užbaigsime savo darbą pasekmes apskelbsime.

Ištyrimo Komis. nariai { J. A. Šunskis,
J. S. Prusclaitis,
J. V. Stalioraitis.

Dėiei nekurių užklausimų.

Nekurie draugai klausia apie Sąjungos išdininką, kodėl nėra balsavimo blankose išdininko rubrikos, kiti vis siunčia seno išdininko vardu pinigus, tas priverčia mus paaiškinti dalyką. Konstitucijos projekte visi draugai privalėjo matyti, (nes visom kuopom buvo išsiuntinėta), kad išdininku bus administracija po priežiūra Turto kontrolės komisijos. Išdininkas visai nebus renkamas. Negalima lyginai administracijon siųsti pinigų buvusiojo išdininko vardu, nes jau nuo trijų mėnesių jis nėra Sąjungos išdininku.

Toliaus girdisi, kad kai—kurie reikalauja, idant T. Kontr. Ko-

misija išdavinėtų kas mėn., ar rečiau atskaitas kiek ir kokių gelių išparduota. Tas yra negalimu, nes bereikalo už „Kovoj“ vietą. Tas yra įrašoma į tam tikras knygas, už kiek įplaukė, o abelnoj atskaitoj visados yra ir bus paminėta literatūrą tiek ir tiek, už pašalinius tiek ir tiek ir t. t. ir ne aiškiai matyti, ko ir kiek parduota. Minėti kiekvieno dalyką, reikėtų užrašyt gal didesnę pusę „Kovos“, o bereikalingai reikia atminti, kad T. K. Komisija ne kasdien gal būti atstacijoj ir užrašynėt kiekvieną mažmožį. Jos darbas yra ne kam, nors ir nelengvas prie dabartinės tvarkos, kada reikėtų rūpintis visos sąjungos darbu. Taigi negalima nuo jo laut to, kas yra bereikalingų.

Są-gos T. K. Komisija:

J. Juodžygnas
J. P. Valaitis

Da vienas žodelis.

„Kovoje“ matosi, kad kai—kurie drangai nesutinka su draugų spaustuvės perkėlimu iš Philadelphijos, Špokas gi priešingai gindamas Chicagos draugų įnešimą, stengiasi nurodyt, kad Chicagoj „Kovai“ bus atsakančiausia vieta. Ar šiaip ar teip, o kas visgi yra svarbus, ir čia gali spręst ne keli draugai, o kuopos, bet visa sąjunga. (Teip, keli draugai ar kelios kuopos gali išreikšt savo pažvalgas link to klausimo, nes tas leidžia visai sąjungai geriau dalyką apsvarstyti, kad paklausk balsavimu klausimą išrišti. Red.). Nors ir geriausiai ką visuomeniško kas—nors atliks, tai visgi visų neužganėdys. Jeigu rime, kad nuveikimas visiems patiktų, turime visi veikti.

Mūsų 32 kp. savo susirinkime apsvarsčius šį Chicagos įnešimą, randa, kad kelti „Kovą“ nėra reikalo. Perkėlimas neš tiek naudos, kiek nuostolio pasidarys bekilnojant iš vienos vietą. Ir akmuo vietoje gulint apsamoja. Tuo pat metu mes nutarėm, kad „Kovos“ spaustuvės nejudinti iš Philadelphijos. Tuom greičiau prieisime prie tvarkos. Kitos kuopos pritariu teipgi išreikšt savo nuomonę.

Vardu 32 kuopos

P. Štekaitis, Sek.

RED. PASTABA. Ir iš vienos ir iš kitos pusės dalykas, o tiek draugams sąjungiečiams jau yra apšviestas, dang praktikuoti būtų, kad vietoje išreiškinėti visoms kuopoms savo pažvalgas to klausimo per organą, kur viena vietos nedang, o antra reikalinga ilgo laiko, o visgi rezultatas bus tas pats, kad nubalsavus LSS susivažiavimo protokolą sykiu ar atskirai perbalsuoti iš Chicagos sąjungiečių įnešimą. Tas Są-gos Turto Kontrolės Komisijos administracija greičiau daleistų,—jei nubalsavimas „Kovą“ pritariu ant vietos—geriau aprūpinti spaustuvės vertėvišką (bizai) Mano, kaip sąjungiečio, nuomonė už tai, kad „Kovos“ nekelti iš Philadelphijos, kur jau šiek—tiek išgyvenus. Žinant dalyką, pritariu V—tojo rajono X—tos konferencijos nutarimui, kad spaustuvę perkelti į atsakantesnę vertėvystės atvėjuje vietą, kas reikalingai neatseis, o nauda žymiai pasididys. Galiausiai, tai T. K. Komisijos ir administracijos dalykas, aš išreiškiu tik nuomonę sąjungiečio, kuriam privalo rūpėti visi sąjungos reikalai. Teip, draugai tegul tik kiekvienam iš mūsų rūpi sąjungos reikalai, o ji bus bujos ir stiprės.

J. B. Smelatorius

Pasirūpinkit iš anksto.

Prieš manę gali žinutė, kad iš Chicagos išvažiavo vienas draugų bus kalbėtojas p. J. Krumas, Ph. B., pabaigęs Chicagos Turto kontrolę, į Illinois valstiją, o paskiau leis į Pensilvaniją ir t. t. Jis reikalauja, kad iš minėto gabaus vyro bus aktyviška ir didelė

vėlyčiau kuo sigailėsitate. o kas svarbia kad po Pensi bar turėtumė oratariaus, l norinčios pa teiks Jums ž vo spēkų paa sociališko t pirmą dieną l sijos (debate- jo «free ride» mokėt iškašči viršminėtas v dengti iškašė rutą.

Milwuuk

Iš Am

McKees l jo 8 dieną fab priežasties d smas Prie tvermė ir rei solidariskuma atidarė Ameri bo draugas d manoma, kapi ko atstovėti d vaites nežiūri kovoja aukau viską, kad bei

Birželio 1 terų darbą fāt taromis dieno ir... būtent ke dinimą to ista mo uždraudim proteste firma kalauja ilgesni lėtų trumpai č maišo... Ypa aprubežiuoti d bežiuoja ypat mo nėra, tai s istatymo varžc Ištikro ne jančių prieš iš

Chi cag referendumu a ir kompanijų, bininkų reikal mai yra sekant imtiems darbi lians po 27c, i reikalauja, ka

Minnesota Darbininkai di skundą John C

iek ir kokių kny-
kalo užimtų tik
knygas, už ką ir
bus paminėta: už
ir t. t. ir visi gal
vieno daikto var-
ereikalingai. Ir
gal būti adminis-
trabas yra neapm-
kada reik užžū-
ima nuo jos reika-

*Juodžylyna,
P. Valadka.*

ttinka su «Kovos»
gi priešingai, ap-
odyt, kad tik Chi-
p ar teip, o daly-
braugai, nė kelias
ar kelios kuopos
, nes tas tik ir
kad paskui nu-
iausiai ką nors ri-
anėdįs. Jeigu no-
si veikti.

šį Chicagos draugų
Perkelimas neat-
nojant iš vietos
Tuo pasiremiant
iš Philadelphiajos
kuopos privalėta

Šlekaitis, Sekr.

sės dalykas šiek-
daug praktiškin
avo pažvalgas link
, o antra reikala-
d nubalsavus V-to
erbaluoti ir dra-
trolės Komisijai su-
tas «Kovą» paliktą
išską (biznio) pū-
vos» nekelti iš Phi-
ant dalykų stov-
rimui, kad span-
je vietą, kas bran-
s, tai T. K. Kom-
nuomonę sąjungie-
i. Teip, draugai,
kalai, o ji beabėjo

B. Smelstorius.

žiaivo vienas su-
Chicagos Univer-
sityną ir t. t. Thi-
a ir didelė nauja

velyčiau kuopoms, rajonams užsikviesti pas save, nes ne veliaus ne-
sigailėsite. Išgirsitė daug sociališko turinio prakalbų prolekcijų,
o kas svarbiausia, tai stebėtinas diskusijas (ginčius). Girdėjau,
kad po Pensilvanijos valstiją pageidaujama kalbėtojaus, taigi da-
bar turėtumėte nemažą progą išgirsti to išsilavinusio, talentuoto
oratoriaus, kurių da visai mažai tematome ant estradų. Kuopos
norinčios parsikviesti, galite kreiptis viešai per «Kovą», o jis su-
teiks Jums žinias. Štai dar ką turiu priminti: jis pasirizo dalį sa-
vo spėkų paaukaanti Sąjungai, kad tik ją praplatinti, praskleisti
sociališko turinio mokslą kuoplačiausia. Jis mano daryti šiaip
pirmą dieną kalbėti, antrą—prelekciją skaityti, o trečiąją—disku-
sijos (debate—ginčiai). Svarbiausias dalykas tai, kad būtų dėl
jo «free ride» ant geležkelio. Norintieji jį parsikviesti turės ap-
mokėti iškaščius geležkelio ir turės parūpinti būtą. Žinoma, kad
viršminėtas vyras—ne kapitalistas, taigi ir negali savo lėšomis už-
degti iškaščius. Kuopos, rajonai galite išdirbti išanksto marš-
rutą.

Su pagarba

Milwaukee, Wis. 8.IX.09.

Špokas.

Iš Amerikos darbininkų gyvenimo.

McKees Rocks, kruvinasis streikas galiausiai pasibaigė. Rugsė-
jo 8 dieną fabrikantai priėmė visus darbininkų reikalavimus. Iš
priežasties darbininkų laimėjimo visam mieste didelis džiaug-
smas. Prie to laimėjimo nemažai prisidėjo streikininkų iš-
tvėrmė ir reikalavimo uolumas, o ypač darbininkų organizacijų
solidariškumas. Nekalbant apie ką kitą tas kruvinasis streikas
atidarė Amerikos «yankee» darbininkui akis ir parodė, kad jo dar-
bo draugas darbininkas ateivys nėra, kaip yankių abelnai buvo
manoma, kapitalistų įrankiu, tačiau, kad ir tas «foreineris» patai-
ko atstovėti darbininkų reikalavimus ir kovoti per aštuonias sa-
vaites nežiūrint badavimo, kulku, buožių ir kazokiškų nagaikų,
kovoja aukaudamas savo gyvastį ir šeimynišką laimę, pašvėsdamas
viską, kad bendrai gintis nuo priespaudos ir išnaudojimų.

Birželio 1 d. š. m. užtvirtintas įstatymas aprubežiuojantis mo-
terų darbą fabrikuose ir skalbinyčiose iki 10 val. maksimum, pas-
taromis dienomis susitiko su priešgynybe. W. C. Ritschie firma
ir... būtent keletas darbininkų, griežtai užprotestavo prieš įgyven-
dinimą to įstatymo. Protestas drauge su reikalavimu išduoti teis-
mo uždraudimą—«injunction» paduota valstijos prokurorui. Savo
proteste firma remiasi darbininkų nuomone, būk anos pačios rei-
kalauja ilgesnių valandų darbo, nes jų uždarbiam permaži, kad ga-
lėtų trumpai dirbant palaikyti savo gyvastį. Čia ir išlenda yla iš
maišo... Ypatinai originališku yra to protesto motyvavimas, būk
aprobežiuoti darbo dieną uždraudžia konstitucija... (!) nes apru-
bežiuoja ypato laisvę. O kad atsinešime link vyrų tokio įstaty-
mo nėra, tai sulyg gudrių protestiečių nuomonės, įvykdimas tokio
įstatymo varžo moterų laisvę ir žemina moteriškę.

Ištikro nesunku yra suprasti gudrybę fabrikantų, protestuo-
jančių prieš išnaudojimo aprubežiamą.

Chicago gatvekarių aptarnautojai šiaurinėje miesto dalyje
referendumu atmetė sutaisytą santaikos sutartį tarp unijos vadovų
ir kompanijų, reikalaujanti, kad kompanija arba turi priimt dar-
bininkų reikalavimus arba laukt streiko. Darbininkų reikalavi-
mai yra sekanti: sutarties laikas—vienai metai; mokesčiai naujai pri-
imtiems darbininkams per šešis mėn po 25c. už valandą darbo, vė-
liaus po 27c, galiausiai po 30c. Kompanijos prezidentas Mittenas
reikalauja, kad klausimo išrišimą pavesti trečiųjų teismui.

Minnesota valstybėje, kaip pasirodo, pilnai egzistuoja vergija
Darbininkai dirbantį giriose laikomi tikroji vergijoje prieš ką inėšė
skundą John Clifton Elder, Juogtinių Valstybių Ateivystės depar-

tamento viršininkas, kuris nurodo, kad jeigu valdžia to neprašalys,
gal kilt konfliktas su Rusija ir kitom Europos valstybėms, užsto-
jančioms savo išėivius. Valstybės gubernatoriui perstatyta ta pa-
sibaisėtina darbininkų vergija, o Elder tvirtina, kad ateiviai, ku-
riuos tik kompanijos ir samdosi dirbti giriose, teip nežmoniškai iš-
naudojami ir mušami, kad pasibiaurėtiniau su darbininkais nesiel-
gia ne despotiškausiose Europos šalyse. Darbininkas verčiamas
dirbti su pagelba valdžios. Pavyzdžiui, du ateiviai iš Rusijos ban-
dė pabėgti iš darbo, likos suimti ir teismo nubausti kalėjimu į kuri
pasmerkta abudu 1 mėnesiui. Toks padėjimas darbininkų, kaip
Elderis tvirtina, yra visoj Minnesota valstybėje, o valdžia to nema-
to, kaip kapitalistai mindžija konstitucijos uždraudžiančios vergiją
įstatymus.

New Bedford, Massachusetts valstybėje darbininkų unijos
prieš dvi savaitis buvo sušaukę susirinkimą dėl apkalbėjimo reika-
lavimų, kad darbininkams būtų pakelta mokesčiai 10%. Po ilgų
svarstymų dvi unijos: verpėjų (Mill Spinners Association) ir tai-
sytojų staklių (Loom Fixers Association) sutaisė rezoliuciją fabri-
kantams, ant kurios šie pastarieji dabar davė atsakymą, atmesdami
reikalavimą dėl sekančių priežasčių: 1) kad Bedfordo darbinin-
kai uždirba daugiau, negu kitur, 2) kad audiniai rinkose dabar la-
bai atpige, 3) kad nuo 10 metų niekad nebuvo teip žemo dividen-
to (neuždirbto pelno) kaip pastaruosiu laiku. Dėl tų būk priežas-
čių fabrikantai negali darbininkų reikalavimus priimti.

Darbininkai tad rengia streiką. Kai-kurios unijos reikalauja
trečiųjų teismo.

Washingtono teisingystės departamentas atlikęs konfe-
renciją su valstybės prokuroru Jordanu ir speciališku agentu,
kuris buvo pasiūstas ištirti teisingumą skundų paduotų ant Pres-
sed Steel Car Co., McKees Rocks, apskelbė, būk dėl stokos daro-
dymų minėtosios kompanijos teisman negalima patraukti. Ką gi
tas reiškia? Kompanija skundžiama už žmogžudystes papildytas
ant norinčių pabėgti streiklaužiu, nors darodo tą tikri faktai, tei-
singystės departamentas nepatraukia teisman kapitalistų, nusitei-
sindamas stoka prirodymų. Yra tai biauirus bandymas išteisinti ir
apginti kapitalistus, vienok žmonės mato ir supranta ką tas reiškia
supranta, kas šiandien yra įstatymų sargais. Kapitalistai savo
darbais vis tik smarkiau priartina savo viešpatavimo galą.

DARBININKO KRONIKA.

Švedijos darbininkų generališkas streikas tęsiasi toliaus,
Streikierių dalis, sulyg pranešimo šalies darbininkų sekretarijato
sugrįžo į darbą, bet į tas dirbtuves, kurios nepriklauso Švedijos
fabrikantų susivienijimui. Streikuoja da 163,000 darbininkų.

Pagelba streikuojantiems ateina iš visų pasaulės kraštų, ypač
duosniais pasirodė Austrijos ir Vokietijos proletarijatas. Iš Aust-
rijos aplaikyta suvirš 38 tukstančius kronų, iš Vokietijos 433,054
markes.

Švedijos valdžia, kuri išsyk laikėsi neutrališkai, galop stojo
kapitalistų pusėje, pareikalavus nuo Jungt. Valst. Am. valdžios
išdavimo Švedijos darbininkų atstovų Sandgreno ir Tholino, ku-
riuos Švedijos šalies darbininkų sekretarijatas įgaliojo rinkti aukas
Amerikoj Švedijos darbininkų pašelpai.

Rusijos laikaščiai apskelbė apvaikščiojimą 50 metinių sukak-
tvių Čerkesų tvirtovės Gunib, Kaukazijoje, paėmimo per Rusijos
kariumenę. Tą dieną rusų armijos tie patys pulkai, ką ir prieš
50 metų (žinoma ne tie patys žmonės), padarė šturmą ant tvirto-
vės, kurią gynė persiredę į čerkesus kiti pulkai. Tvirtovė žinoma
ir dabar liko paimta nuo «čerkesų». Mat, kam valstybės laiko
milžiniškas armijas, kad, kaip maži vaikai galėtų žaist «dievo pa-

teptiniai», be reikalo vargint jaunos vyrus, kurie tinkami kitiems darbams, negu mokiniuosi, kaip pildyt žmogžudystes.

Amerikos laikraščiai pilnai prigrusti darbar ginčiais, kas tikrai atrado šiaurinį polių. Dr. Cook sako, kad tik jisai atrado, o žinomasis ekspeditorius prie šiaurinio poliaus Robertas E. Peary sako Cook'as meluoja, nes jis tikrai atradęs šiaurinį polių, o ne Cook'as. Šis vėl sako, Peary's su pagelba intrigos nori pasisavinti svetimo triuso vaisius. Sunku ką nors tikro iš to visko išvesti, tik tą, kad gal amerikiečiai ilustratoriai per greit ant ledinio stulpo prikabino savo žvaigždėtą veliavą, nes teisybės saulei pasirodžius tas stulpas akiesmirksnyje gal sutirpti. Pažiūrėsim.

STEBETINA PIRMYNEIGA!

Šiandieninėse srovėse gyvenimo mes matome daug, daug nepaprakumų, kaip iš valdančių, taip ir iš valdomųjų pusės. Kad viską prašalint, kad sutaikyt, padaryti «sandarą» tarp jų, tai nemažai spėkų reikia išieškoti, ir priegtam reikia vartoti ginklą. Pažvelgus į lapus istorijos, mes aiškiai matome, kas buvo pergyven-senovėje. Kad kova tarp valdančiųjų ir valdomųjų ne šiandien jau pradėta, bet ji tęsiasi jau keli tūkstančiai metų, net ir daugiau. Valdantieji ir valdomieji, tai dvi priešingos partijos: pirmieji norėdami pralobų jieškot skriaudžia valdomuosius (pavergtuosius) o pastarieji norėdami pasiluosuoti—kovoja prieš šiuosius. Toji kova verda taip, kaip kad vanduo verda katile. Kasdien pas valdančius randasi nauji išmislai,—spąstai, kuriuose galima apdumti valdomąjį pavergtąjį. Matom, kad ir pastarieji nenusileidžia, pagal savo išmanymą stengiasi užprotestuoti pirmiems, bet veltui jų pastangos. Prie pastarųjų prisijungė nauja ugninė kibirkštis, kuri jokiū būdu nebėduoda išsiplototi valdantiems, su bauriais apgavingais suviliojimais. Toji ugnis yra mokslas įgytas per tam—tikrus žmonės. Taigi žmoneliai sąžinės verčiami turėjo prisidėti prie vergu, kurie gal nebūt atradę išieigos iš prakėikto valdančiųjų lizdo. Dabar kova eina kitokiu keliu, kova moksliska, bet ne teroriska, kaip kad senovėje buvo vartota. Taip šiandien mes ir rasime terorą, tik neišvengtinose vietose panaudojama. Kaip jau minėjau, kad kova pakrypo į kitas vėžes ir kad ji turi didesnes pasekmes, tai tas nėkiek ne stebėtina, nes pakreipus kelią kiton pusėn ji turėjo laimėti šitą, nes senasis buvo žiaurus ir atkaklus. Bet štai vienas priešyningos žiedas: augščiau pakilę prote, suprantantieji visą klaidingą surėdymą, o vienok skelbia senąją, žiauriąją ir neva, anot jų, gerąją rėdymo tvarką. Tokiais yra mūsų niekurie inteligentai, kurie palaiko dabartinį valstijų rėdymą.

Priežastis, kaip istorija parodo, vis davė kovai valdantieji, kurie be pasigailėjimo skriaudė valdomuosius. Šiandien mums net nesisapnuoja (?) tokios baisios tragedijos, kokios senovėje paprastais atsitikimais budavo. Ką jie pasakytų tie senovės kovotojai atsikėlę dabar? Jie manytų, jog čion rojus! Jie matytų didelę stebėtiną permainą. Mes gimę, užaugome varguose, vos spėję pakelti galvas, griebėmės už apleisto tėvų protėvių ginklo, kas to nedaro, tas ne tėvynainis, jam nerūpi gyvenimas, jam nerūpi duonos kąsnis—jis pakakintas kuom kitu.

Mes kovojame už visąsvietinę liuosybę dėlto, kad mes esame bežemiai, vergai, rankpelniai, žemės vergai. Šiandien tėvynė yra Amerika, o ryt, netekus darbo, bus gal tėvynė Rusija, o po kiek laiko vėl bus kita tėvynė. Tėvynė yra ten, kur gauni duonos kąsnį, kur praminti, o da geriau, kur dirbi.

Klausimas, kodėl mes tą darome? Dėlto, kad esame visai siaurai suvaržyti. Tėvai, proteviai kovojo dėl mūsų, o mes dėl mūsų gėntkartės. Kasžin ar atsiras žmogelis (apart atžagareivių—inteligentų), kuris išdrįstų pasakyt, jog jis esąs viskuom pakakintas,

jog jo gyvenimas yra geresniu už visų kitų. Ne! turbūt, skersai išilgai perėjus pasaulį nesurasi. Jeigu tik toks, kuris nesupranta siekinių gyvenimo.

Visi, o visi jieško didesnių lobių, pelno: milijonieriams užtenka milijonų, skurdžiams duonos, atžagareiviams—algalių kumo!

Reiškia mes visi kovojame dėl pagerinimo sąlygų gyvenimo buvio. Supratingesnieji (intelligentai) kovoja savaip, pasikio savaip, kiti vėl kitaip; o dar kiti atžagariai. Gana keista komedija pasirodo iš tokio kovojimo. Vienas ir svarbus dalykas tai šydymas spėkų, kurios kaikada turi atremt ginklą bendro pabrūžymo. Bažnyčiose kunigai skelbia brolišką, dorišką meilę ir teisybę (tauriečiai pranašauja tą patį (?) ir dar kelia tautą ant tautų kreslo, bet socialistai, tik prižada «ir ateis laikas visiems žmonėms visąsvietinės liuosybės». Dabar suligink keno tikrasai prižadimas ir ištesėjimas. Jei ir tauta kasžin kaip augštai būtų pakilo vienok vargas, skurdas, išnaudojimas bus. O su kunigais,—žinome jų broliškumą.

Taigi tarp daug partijų nieko labo pirmyneigai negalima rasti. Vienas stumia pirmyn, o kitas traukia atgal. Ar šieši XX amžius reikalauja? Ar tokiu keliu žmonės pasiekia civilizaciją, ar taip ji buvo prieinama? Kodėl visuomenė nepakilia savo galingos rankos, dėlko nesušunka: gana viliojimo! Ne! Mūsų hegemonistai taip tvirtą turi galę, jog liaudis akiai žiūri jiems.

Mil., Wis. 7.IX.09.

PASTABA Straipsnelyj gal daug pasakyt norėta, bet labai mažai teisreikšta. Kai—kurie sakiniai nepilnai išreikšti, dos prieštarauja net paties autoriaus nuomonei. Ar proletarijats gal kovoje eiti vienu keliu su tautininkais—buržuazija, kurio tikslas yra palaikymas viešpatavimo mažumos ant didžiumos. Šiandieniniam surėdyme pavergtoji žmonijos didžiuma—darbiniai, visai nesiskaito visuomene, tik mažuma, kuri yra valdančios klesos. Ar tą visuomenę autorius šaukia prie pakėlimo galingos rankos? Lyginai nenurodyta, koki vylingai, o koki teisingai «proletaristai» (vadovai) ir toks nepilnas išreiškimas klaidina skaitytoją. Ar socialistai nebūtų darbininkų klesos viliais, jei kuo nors misuotų su priešingais gaivalais? Taip, tikrai! Civilizaciją turtą tik kultūra ir kova už mokslą ir apšvietą. Kas tat yra civilizacijos priešais, ar tie, kurie kelia kultūrą tik kad viešpa'anti ant didžiumos, ar tie, kurie kovoja, kad padaryt mokslą abelon, visai prieinamu, kas pavergtąją žmonijos didžiumą stengiasi išpabėti tamsybės paskandos ir padaryt civilizuota?... Taigi kas turi pasakyt teisybę, dalyką tur apžvelgt iš visių pusių. Klaidigriaujame tą, ką stengiamės steigti. Kodėl proletarijatas nepavienyt savo spėkų su priešingais jo išsiluosavimui gaivalais? Plačiau pasakytą išengtiniam straipsnelyj. Toliaus bus ir plačiau paaiškinta.

Pranešimas.

Draugai, aukavę ir skolinę kelionės lėšoms Draugui iš Europos (vardo nesmi įgaliotas viešai minėti), malonėkit palaukti atsakymo iš aukų ir paskolės, kol galėsiu visą šį dalyką sutvarkyti: nepasakyti ku būtų apie vieną reikalą kelis sykius užiminėti «Kovoje» ir t. t. Ir šiandieną dar negaliu išpirkti anam mūsų Draugui šifkortės, nes sa nesurinkau užtektinai pinigų. Jei kas iš draugų norėtų prisiglbėti šiame dalyke—meldžiu susinešti su manimi. Šiuo laiku išstariu širdingą ačiu kaip draugams, taip lygiai ir kuopoms (Scranton, Edwardsvilles, Pittstono ir Aschley) už aukas ir paskolę.

Jūsų V. K. Račkauskas

1102 Blair Ave., Scranton, Pa.

HARRY OSW

VAIZDELIS

Aušta.

jas ir prižiūrėdam ninkas didžiūrių, laukai d ba iš baimės

Rytuos teka.

Plešian nes salės sie pasiekia jo : įeina gydyt šoka, dainu aukstyn ran lo buti pa pūkščių or

Vaikas ėjo. Išaug tē, nejautė vo pakakin gas; jis ner gyti pinigų Jaunil loje ji mok kraujas vir

Tėvas atsimainyr mės su puim mas: «Čia paimk ir n žadėk mie tėjusiu. Š lingų. N savo gerov tų, kurie mūsų galy paklausysi kyriau tav tave Ado taip nesiel vo kaltybe

Jaun tėvo įsaky damas. J dėjo pasid Tėva nuėjo į pu

Spūnas.

Red.

HARRY OSWALD

ADOMAS IR JIEVA.

VAIZDELIS IŠ ŠIŲ DIENŲ GYVENIMO, IŠ ANGLŲ KALBOS VERTE

A. UNGURAITIS.

I.

Aušta. Moteris blaškosi gimdymo kančiose. Gydytojas ir prižiūrėtojos rupestingai pridaboja. Jos vyras neramiai vaikščiodamas po puikų knygyno kambarį laukia. Jis savininkas didžiųjų žemės plotų, kasyklų, geležinkelių, laivų ir girių, laukai didžiausios dangaus dovanos—kudikio. Ir jis dreba iš baimės.

Rytuose dangus išsipučė raudona aušros varsa. Saulė teka.

Plėšiantis riksmas kartojamas aidas atsimuša į murmurines salės sienas. Vyras sukanda dantis. Skaudus vaitojimas pasiekia jo ausis. Jo veidas išreiškė linksma nusišypsojamą. Įeina gydytjas sakydamas: «vaikas»—ir uždaro duris. Tėvas šoka, dainuoja, juokiasi, verkia—kila, galiaus aprimsta, pakėlė aukstyn rankas ir akis ir meldžiasi, kalbėdamas: «Jis privalo būti pavaldėju visų mano turtų, valdonu žuvų jurėse, paukščių ore ir visų sutvėrimų ant žemės».

Vaikas auga. Kudikystė, vaikystė ir jaunystė greit praėjo. Išaugo į patogų, sveiką ir gudrą jaunikaitį. Jis nematė, neįėjė jokių priešgynybių; visi jo pageidimai visada buvo pakakti. Jis nežinojo kas tai yra badas, skurdas ir vargas; jis nemokejo kentėti. Jį tėvas lavino ir mokino kaip įgyti pinigų ir didinti turtus, kad galėtų sekti pėdomis tėvo.

Jaunikaitis iš mokyklos namon sugrįžo vyrų. Mokykloje jį mokino: klausyti, gerbti, guodoti ir būti duosniu. Jo kraujas virė ir nuodai apiminėjo jam sielą.

Tėvas, matydamas pavojų, kuris grumojo iš tokio sunaus atsimainymo pusės, nupirko jam didelį gražią vietą plotą žemės su puikiais šilais, ežerais ir sodnais ir atidavė, kalbėdamas: «Čia yra laukai, šaltiniai ir sodai Rojaus. Visą tą paimk ir naudokis, tik vieną mano reikalavimą išpildyk: išsižadėk mielaširdingumo ir žmoniškumo. Buk viskam užkietėjusiu. Spausk silpnesnius; jų nupuldinimu daryk save galingų. Neklausk kas yra geru, o kas blogu, vien rupinkis savo gerove. Mokykie kitus teip, kaip aš tave. Neklausyk tų, kurie bando ardyti mūsų viešpatavimą, mūsų bažnyčią, mūsų galybę. Jų mokslas yr neteisybės. Jeigu jį paseksi, jei paklausysi melagingų žodžių, pats save prazudysi. Dš pasakyčiau tave į žemės ir vandenų valdonus, todėl ir pavadinau tave Adomas ir paliepiu tau didžiūotis tuo vardu. Jeigu teip nesielgsi tapsi išvarytu iš Rojaus. Ir kęsdamas už savo kaltęs mirsi».

Jaunikaitis su nuostaba žiūrėjo. Jis negalėjo suprasti tėvo įsakymų, užimtas savo kiltais tikejimais ir jais besigėrdamas. Jis jautė tik, kad «senas yra paikas», bet jis prisizadėjo pasiduoti tėvo valiai.

Tėvas nusišypsojo ir pasitrauke užganėdintas. O sunus nuėjo į puikų sodą ir į gražius namus jausdamasis, laimingu.

Tam jis pašventė visą savo triusą ir mintis, kad ir savo svajonėse neįėjė ilgesio link meilės bei moteriškės.

II

Naktis, ar diena, vis tukstančiai žiburių tyčiojasi iš saulės spindulių. Gludžios grindys išpuoštos lubos. Sienos rožėmis kaišytos. Kertėse uksmės nuo palmų. Vyrui juodais rubais apsitasę. Moteriškės spindi visom vaivorykštės spalvoms, žėri briliantų spinduliais. Meilingi muzikos balsai plaukia nuo balkonų. Prasideda šokiai. Tykūs nusišypsojimai, kalbančios akys, pataikavimo pašnibždos, gėlių kvapniai, šnibždėjimai šilkų ir atbalsiai čiuzinėjimo viskas tas susilieja į vieną sąlydžią melodiją. Tai pirmutinis pasilinksminimas surengtas pagarbinimui naujo augštesnės draugijos nario, panelės Jievtės, vienatinės dukters Morgan—Pierpontų, savininkų nesuskaitomų aliejaus bendrovių.

Vyrui guodžiasi jos. Moteriškės su pavyda į ją žiuri. Tik vienas čia randasi, kuris nesistengia išgirsti Jievtės meilą žodelį, nė apkabinti jos tiesų liemenį šokyje. Jis sėdi sau vienas liudnas, užlindęs už palmos. Mato jį Jievtė, nori su juo sueiti į pažintį, ilgisi jo trokšdama buti arti jo. Vienok nusižemint ji nenori. Siunčia motiną pavadint jį, bet jis atsisako eiti prie panelės. Jievtė pyksta ir puikauja. Už valandelės Adomas—teip, tai jis—pakyla ir mandagiai išeina šalin iš tarpo linksmyjų govėdos.

Šale Rojaus buvo kitas gražus žemės plotas, kur nuo seniai stovi iškaba: «Pardavimui». Jievtė kalbina savo tėvą nupirkt tą žemę. Tėvas trokšdamas dukteriai visame įtikti, nesipriešina, tik tuo ir išpildo jos norą. Jievtė linksmai tėvui padėkavoja. Ji džiaugiasi. Ji gyvės arti to, kurį pamylėjo—nori jį tankiai sueiti.

Gražus vasaros laikas, sauletos dienos, gėlių kvėpėjimas, paukščių čiulbėsiai, veidrodinis ežeras, uksmingi takeliai—ir saldi ir erzinti mielė pripildė jos sielą užsidegimais. Ji jodo ten, kur jis, ji irstosi ten, kur ir jis, ji pamegdžioja jį, ji seka jį. Diena po dienai, savaitė po savaitė praeina, bet jie du nesueina. Jos širdį lig švinas slėgia sunkumas.

Gražus šiltas rytmetys. Jievtė šuoliuodama ant savo gražaus žirgo dainavo. Umai ant sauso kelio išvydo debesį dulkių ir išvydo smarkiai prisiartinantį, čiauškantį juodą automobilį. Jame sėdėjo vienas vyriškis. Jis išvydęs stovintį ant kelio raitelį, kad nesuvazinėti, smarkiai pasuko į šalį nesuspėję apsižitrėti, kad pakeliuj buvo didelis akmuo. Mašina, einanti visa pajiega atsimušus į akmenį su trenksmu apsisvertė; išmestas iš vežimo vyriškis nuskrido oru ir nukrito ant žemės atstuj nuo susidaužusio vežimo, apsiliejęs kraujais. Jievtė persigandus nušoko nuo arklio, pribėgo prie gulinčio be sąmonės vyro ir—pažino jame Adomą! Ji puolė jam ant krutinės, purtė, bučiavo, verkė, bet gaivinamasis nesikrutino, nė atmerkė akių. Iš kur ėmė ji spėkas, kad užkelti prisimusį ant arklio, nežinoma, gana kad po valandėlei laikydamas savo prieglobstyje svyruojantį vyriškį ji šuoliavo keliu link kvi namų. Pašauktasis gydytojas sutaisęs sulaužytą šonkaulį ir apraišiojęs žaidas pasakė, kad jis pasveiks.

Kada Adomas atgavo sąmonę ir atmerkė akis, jis išvydo stovinčią šale jo Jievtę. Matė jos akyse kentėjimą ir sykiu

džiaugsmą, nusišypojo jai ir pabučiavo jos ranką.

Jis greit pasveiko rupestingoj Jievitės globoj. Jos rupestingumas ir meilė daugiau už vaistus pagelbėjo. Jis ją pamylėjo ir jaučia, kad su ja negal atsikirti. Galų gale meldžia jos likti jam gyvenimo drauge. O, ji mielai sutinka, puolasi prie jo, apsikabina jam už kaklo ir dručiai, dručiai prisispaudžia prie jo kaulinės. Ir juodu buvo laimingi.

III

Užmiestj dumblynas, ten guli kruvos sąslavu ir išmatų. Ten suluzusioj bakuželėj liesa, apsilpninta bado motina gimdė sunų. Jos ligustas vyras buvo šale jos. Išgirdęs pirmutinį kudikio verksmą balsą, sunkiai pasikelė nuo supuvusios gulyklos, nusprogvė spranginantį jį sukrekėjusį kraują, norėjo prabilt, bet griuvo atgal pastiręs ir numirė.

Suviniotas į skudurus kudikis maitinosi kančių ir skausmo pienu; vaikelis išaugo, bet kunas jo buvo silpnas, liesas, išblyškęs. Jo motina nepanešdama skurdo ir vargo sunki nybių sumišo ir atėmė sau nemielą gyvastį. Vaikas nuo pat kudikytės išmokęs savimi rupintis, jieškodamas atsakanteno savo spēkai darbo, kad palaikyti gyvastį ėmėsi už parduvinėjimo laikrodžių. Išmoko skaityt ir rašyt. Suaugusiam toks užsiėmimas pasirodė permenkas ir jis pametęs tą pramonę, nuėjo į dirbtuvę dirbti, kad daugiau pelnyti. Ten pagavo jį mašinų ratai ir sutrynė rankas ir krutinę. Kelis mėnesius išgulėjo ligonbutyje, bet nenumirė. Išgijęs jau negalėjo eiti dirbtuvėn, nes jo į ten nepriima, kaip sužeisto žmogaus, kuriam liko tik žmonių malonė. Prasidėjo sunkus gyvenimas, sunki kova už gyvasties palaikymą. Žmonių miširdingumas retai apsirošia. Savaitė darėsi mėnesiu. Nuobodus ir liudnas elgetos gyvenimas! Jis matė daug, daug panašių į jį žmonių, apdriskusių, nusususių, be sveikatos be vilties gyvenimui. Jis gerai atjautė tokio padėjimo baisumą ir sunkumą. Atmindamas Kristų, jis susiramindavo ir įguldavo norą toliau vargti ir kentėti, nes trokšdamas kam nors pagelbėti, parodyti žmonėms kas yra gero, o kas blogo. Jis ėmėsi už perliejimo savo jausmų ir pažvalgų ant popieros.

Vieną kartą jis nusprendė išreikšt tą viską ką jautė ir turėjo susirašęs žmonėms. Žmonių didelė minia susirinko jo kalbos klausyti. Savo prakalba jis padarė ant klausytojų toki įspudį, kad delnų plojimams ir pagarbės šaukmams nebuvo galo, o laikraščių korepidentai grudos prie jo, kad patirti jo vardą.

Ant rytojaus visi laikraščiai sieksniniuose straipsniuose apskelbė visuomenei Kristijono Trumano prakalbą. Už jo surašą laikraštinkai užmokėjo gana brangiai ir Kristijonas Truman su vienu sykiu visai jam netikėtai pasilko garsiu autorium veikalą «Skurdo istorija, kuri ištikro sukėlė didelį triukšmą ir jos autoriui atnešė nemažą pelną, kurį jis vienok išdalino pavargėliams.

Turčiai apskelbė jį pavojingu žmogum—anarchistu. Valdininkai stengėsi darodyt jam kaltbę, bet kitaip negalėdami išrado, kad jo raštai yra nemorališki. Prikibo tad ir kunigija, iškeikė jo raštus ir jį patį padarė didžiausių bedieviu ir Kristaus mokslo ardytoju. Jis vienok į tą viską neatkreipė savo atydos, tačiau triusė ir ėjo savo keliu. Rašė naujas

knygas, jas žmonės varguoliai labai skaitė ir garbino parašytojį, kaip kad savo išganytojų. Jo pamokslų bėgo klausyti tukstančiai varguolių, kad išgirsti, kas juos skurdžiais ir nelaimingais padarė. Turtuoliai iš piktumo duko, stengėsi apšaukti Trumaną maištininku, sumišėliu, bet vis nieko tuo šmeizimu jie neatsiekė.

Aristokratai dėl pajuokimo užsikviesdavo jį į savo kelias puotas. Jis užkvietimų neatmsdavo, visados tikėdamas, kad pasiseks jam ir ten pasėti teisybės grudelį.

Vieną kartą gavo jis užkvietimą į puotą nuo Adomo iš Rojaus. Užkvietimą priėmė.

IV

Kaip gyvatė apžavi savo akimis balandį, taip apžavėjo jis moteriškę. Ji drebėjo žiurdama į jį.

Muzika nutilo, šokiai pasibaigė. Svečiai išsiskirstė ir Adomas drauge su jais iš salės dingo. Liko tik du: Jievitė ir Kristijonas.

Išėjo į sodą. Tylu, tik tylus lapų šlamėjimas tvėrė simfonijos muziką. Saulė leidosi ir apšvietė viršunes medžių metančių ant žemės ilgus šešėlius. Ji gražiai jam šypojo.

— Ar tamista jautiesi laiminga?

— Laimingiausia pasaulyje!—atsakė Jievitė.

Trumano lupos nerviška sudrebėjo, akįse sublizgėjo ašaros.

— Ir tamista jautiesi laiminga dėlto tik, kad esi savymlė, kuri apie nieką kitą nepamislia. Ar gali kas jaustis laimingu gyvendamas tarp nelaimių ir budamas tų visų nelaimių priežasčia?

Jievitė buvo įžesta.

— Šalin nuo manęs, eik, eik—šaukė ji verkdamą iš žėdi dimo.

— Ne, man tamistos gaila—atsakė jis.—Aš neapleisiu. Tu pirmutnė turi valgyti vaisių nuo medžio žinios ir gyvybės.

Ji su nuostaba pažiūrėjus į jį norėjo kolyti, bet neišlaikė; jos liežuvis ir lupos neklusė jos valtos.

Vakaras. Žiburių begalinis skaitlius spindi. Jievitė nusiminus ir Kristijonas nubalęs įėjo į knygyną.

— Čion yra liudytojai teisybės, apie kurią aš tau pasakojau,—jis tarė.

Pervedęs akimis užkrautą knygomis lentyną, jis mostelėjo ranka ir pasakė:

— Tik pasakos! nieko padoro!...Kurgi jūsų knygos! Kur Biblija, Istorija žmonijos, poezija, dramos, mokslo veikalai!—Juk čia tik sausi pasiskastymėliai!...

— Apačioje—dulkese—atsakė Jievitė.—Jų mūsų namuose niekas neskaito.

— Argi čia visi bijosi šviesos?

Ir iš apdulėjusių tarpo ištraukė jis knygą, nudulkino ir padavė Jievitėi. Autortum knygos buvo Kristijonas Truman. Jis atskleidė vieną vietą ir liepė skaityti. Ji perskaicius nuleido akis ir ašaros pasirito jos veidu. Jis sujudintas žiūrėjo į ją.

— Kristijonai! Argi tas viskas gali but teisybė! Ar gyvenimas yra tokiu pragaru? Ar ištikro mes esame tais šetonais, kurie kankina žmoniją? Ar mes surengiamo tas ne-

himes ir baisyb kalajama laimij i
— Tamista
apie teisingumą,
tikrybėj.

Ji nuėjo. M
bes skurdo ir ba
nelaimes, skausm
— Sulygin
— Baisu,
mano kaltė, aš n
atlyginti?

— Pertikr
Jievitė apsa
rodė priezastis ba
— Tu turi
kių padarėme pa
Adomas apl
— Imk n
bui.

— Ne, su
atsakė Kristijon

Ukano ta.
ir Jievitė gėdy
gų. Apie Adon
bėgo aplinkę ir
Atsilankius

bai šaltai, net lie
Tą pat suti
štesnėes draugc
Jiedu pama
Ištiko aud
paradusj iš ru
leidęs galvą.

— Perzet

— Neklat
jau, eik prakai
Jievitė puolė į

— Aleisk
siau ir savo vyr

— Nusid
tėvas—Viskas
bet į čia uždrau
Teismas.

apkaltinantį K
«Truman
mama vilingu t
tur printi maž
kalėjime».

Adomas i
skurdu gyvenit
suoti iš kalėjin
tos.

ir garbino parašy-
kelių bėgo klausyti
skurdžiais ir nelai-
ūku, stengėsi ap-
bet vis nieko tuo

vo jį i savo kelia-
vaisados tikėdama,
elį.
otą nuo Adomo iš

ndj, teip apžavėjo

večiai išsikirtė ir
to tik du: Jievtė

ėjimas tvėrė sim-
viršunes medžių
ai jam šypojo.

Jievtė.
je sublizgėjo ai-

o tik, kad esi sav-
Ar gali kas jausti
mas tų visų nelai-

i verkdamas iš jė-

s.—Aš neapleisiu
žinios ir gyvenim-
olioti, bet neigsiu

spindi. Jievtė
yną.

curių aš tau pas-

ityną, jis mostelė-

argi jūsų knygos
os, mokslo veika-

—Jų mūsų na-

vgą, nudulkino ir
Kristijonas Tra-
tyti. Ji perskai-
Jis sujudintu

but teisybė! Ar
es esame tais se-
rengiamo tas ne-

laimės ir baisinybes pasaulyje neatsižūrėdami, kad už tai rei-
kalajama laimiu ir smagumu. Męs be sąžinės!

— Tamista, pati sau atsakiai. Jaigu nori persitikrint
apie teisingumą, eik su manim, aš tau parodysiu, tą pragarą
tikrybėj.

Ji nuėjo. Matė baisių žmonių nupuolimą, matė baisy-
bes skurdo ir bado, matė sunkinybes vargo, matė kančias ir
nelaimės, skausmus ir ašaras, skriaudas ir begėdiškumą.

— Sulygink tą su savo gyvenimu—kalbėjo Kristijonas.

— Baisu, baisu!—sušuko ji—Kristijonai atleisk man,
mano kaltė, aš nusidėjau. Kągi galiu daryti, kad skriaudą
atlyginti?

— Pertikrink savo vyrą!—trumpai atsakė jis.

Jievtė apsakė Ademui viską, ką darė ir ką patyrė. Pa-
rodė priežastis baisių žmonijos nelaimių ir pasakė:

— Tu turi galę atlyginti bent dalelę tos skiaudos, ko-
kią padarėme pasilikę turčiais ir gyvendami pertekliuose.

Adomas aplankė Kristijoną ir tarė jam:

— Imk mano milijonus ir suvartok juos teisybės dar-
bui.

— Ne, sugrąžink juos tiems, kurie tau juos sukrovė
atsakė Kristijonas.

V

Ukano ta. Oras pilnas dregnumo ir nykumo. Adomas
ir Jievtė gėdydamiesi savo kaltybės vengė savo senų drau-
gų. Apie Adomo ir Jievtė atsimainymą, žinios greit appi-
bėgo aplinkę ir papiktino visus buvusius jų bičiولیus.

Atsilankius Adomui į kliubą, visi draugai priėmė jį la-
bai šaltai, net liepė prašalint jį iš kliubo.

Tą pat sutiko ir Jievtė pas savo drauges. Ir ji iš aug-
štesnės draugovės išskirta.

Jiedu pamatė savo puolimą.

Ištiko audra ir perkunijos. Adomas išvydo savo tėvą
paraudusį iš rustybės. Pašauktas Adomas stojo prieš jį nu-
leidęs galvą.

— Peržengiau tavo įsakymus, tėve—tarė jis liudnai.

— Neklausiai manęs, dabar kentėk. Eikš šalin iš Ro-
jaus, eik prakaitauti ir vargti, jei tas tau parupo!

Jievtė puolė į kojas ir verkdamas šaukė:

— Aleisk tėve, zaltys sugundė, aš nusidėjau: paklau-
siau ir savo vyrą prikabiniau!...

— Nusidėjote, kentėkite!—atsakė nepermaldaujamas
tėvas—Viskas prapuolė. Eikite ir gyvenkite, kur norite,
bet į čia uždraudžiu jums įžengti.

Teismas. Prisiekusieji teisėjai išnešė savo nusprendimą,
apkaltinantį Kristijoną. Teisėjas atsakė:

«Truman išrastas kaltu, darodyta, kad priešingai įstaty-
mams vilingu budu išviliojo iš Adomo visus turtus. Už tat
tur primti mažiausią bausmę: penki metai sėdėti Sing-Sing
kalėjime».

Adomas ir Jieva liko išvaryti iš Rojaus ir rado sunkų
skurdo gyvenimą. Jie vargdami ir skurdami stengėsi paliuo-
suoti iš kalėjimo Kristijoną, bet jo dienos jau buvo suskaity-
tos.

Norintiems Mokintis.

Pirmiau negu pradėsime apie mokslinę, žvilgtėkime trum-
ai patį mokslą ir ką jis gero žmonijai atneša.

Diduma žmonių veikdami mažesnės ar didesnės vertės dalyką,
beveik visados žiūri į ateitį su klausimu, kokią naudą tas dalykas
atneš? Kas ištiesų yra svarbu pirmiaus apsvarstyti, o potam veiki-
ti. Dėlto gi manau, kad turės svarbą, jeigu męs svarstysime nors
abstraktiškai mokslą.

Geologiški patirimai atranda, kad mokslas gyvavęs jau net
prieš Akmeninę Gadynę. Nors jį negalima sulyginti su vėlesnių
perijodų mokslu, tačiau turime atiduoti garbę tiems, kurie galėjo
iškasti patogesnę urvą gyvenimui, kuris apsaugojo nuo kitų gyvu-
nų. Tas mums šiandien išrodo žemum, bet tuose laikuose jų gyv-
buvo augšiausia idea. Vėliaus varžtinės, skirtumas kilmų bei tikė-
jimais pastumėjo žmoniją prie augštesnio laipsnio civilizacijos, arba
pagerino būvį, vartojant vienokius ar kitokius būdus. Šiandien
męs juokiamės iš praeitį gadynių mokslo ir jo vartojimo. Pavyzdin,
iš stubų, kuriuos buvo statomos vandenyje ant polių, iš akme-
ninių įrankių, kurie buvo vartojami karėse ir kituose reikaluose,
iš tikėjimų į įvairius status, pavyzdin, tie pats lietuviai turėjo
daugybę dievų, kaip ve: Patrimpas, Kovas, Pykulis ir daug kitų;
iš laivų, su kuriais užimdavo apie penki—šeši mėnesiai pervažiuo-
ti per Atlantiką; iš medicinos, kada gydė su įvairioms šaknimis,
žolėms bei lapais, nieko apie tai neišmanydami, su užkalbėjimais,
da ir šiandien mažiau apšviestese šalise variojama, ir t.t.
Bet reikia atminti, kad ir tas viduriniuose amžiuose ir vėliaus bu-
vo drūčiai persekiojama, nes tą tvirtina mums nužudymas nemažai
mokslo vyrų. Nežiurint į tą visą persėkiojimą tamsios valdžios,
teisybė emė viršų ir mokslas kilo augštin pagal savo prisitaisymą.
Šiandien mums rodo, kad męs viską turime sutaisė puikiausiai ir
daugelis iš mūsų mano, kad ateinančios gėntkartės nesijuoks iš
mūsų kultūros, tačiau žiūrint į evoliucijinį vystimąsi praeities,
męs neabejojame spręsti, kad už keturių ar penkių šimtų metų
žmonės juoksis iš mūsų daugiau, negu męs iš šešiolikto šimtmečio.
Aiškesniam patvirtinimui męs galime paimti pavyzdį Darvino teo-
riją apie paėjimą įvairių veislių arba evoliuciją, kuri pasirodė apie
50 metų tam tgal. Šiandien visas svietiškos mokslinės pripažista
Darvino teoriją ir yra aiškinama zoologijose, taigi apšviestiesioji
žmonija gerbia kaipo mokslo didvyri, bet teologai visai priešingi
tam ir net išjuokia savo silpnais faktais. Bet męs žinome, kad ką
šiandieninis mokslas užtvirtina ir išranda teisingu, beabėjo toliau
ir visa žmonija tikės tam. Čia suprantama, kad ne vienas gardžiai
nusijuoks ateityj iš šiandieninių teologų.

Pasidėkavojant mokslui, šiandieniniai trukiai begioja apie 75
ir daugiau amerikoniškų mylių į valandą, bėgdami tomis pačiomis
vėžėmis, susitinka už dviejų dienų laiko ir kaip greit pirmo trukio
persimainyme ant kitų vežių paskutinis vagonas pabaigė bėgti,
teip greit antro trukio lokomotyvas užvažiuoja ant tų pačių vežių
nesulaikant begio; pasidėkavojant mokslui, šiandien žinome tolu-
mą ir didumą Saulės, Marso ir kitų planetų; pasidėkavojant mok-
slui, šviečia žiburiai elektrikybės įvairiose vietose, nors nėra da iš-
tirta, kas ta elektrikybė yra, bet su laiku reikia tikėtis, kad bus
išrasta per mokslą ir t.t., šimtai panašių pavyzdžių galima būtų
privesti. Ką gi tas viskas reiškia, kad męs neturime mokslo? Ką
gi ta pati gamta mums reiškia? Ant kiek žmogaus gyvenimas gali
būti įdomus ar patraukiantis, kada nesuspranti gamtos tiesų. Ko-
dėl šiandien yra turtingieji ir pavergtieji? Kodėl šiandien mažos
tautelės lietuvių yra net keturi dideli skyriai: S.L.A., T.M.D.,
L.S.S. ir S.L.R.K.? Kodėl tarp minėtų organizacijų yra toki ne-
sutikimai ne vien tarp viena antros, bet da ir tarp savęs? Trum-
pai atsakysiu, kad neturime mokslo, o jeigu mažas nušimtis ir tu-
ri, tai diduma nėra prisitaisiusi jo klausyti.

Dėlotgi Sesers ir Broliai griebkimės prie ginklo, su kuriuo galėtume visas kenkenčias ligas žmonijai išnaikinti, ant kiek gyvenimo sąlygos daleidžia.

Daugelis man užmes, kad finansiškas padėjimas tą viską trukdo,—tiesa, ypatingai mums svetimtaučiams, bet atminkite, kad nieko ant svteto nėra negalimo, ir jeigi ypata atsakantį siekį turi sau pasiskyrus, beabėjo ar anksčiaus ar vėliaus jį daseiks, paveizdan Valparaise yra apie dešimts vyrų, kurie atvažiavo visai su mažai pinigų ir mokinasi apie tris metai, nors žinoma toks jau yra sunkus gyvenimas.

Ant kiek man žinoma Amerikoje mokslainės, kuriuose galima būtų pasimokyt, ypatingai nežinančiam atsakančiam anglų kalbos, tai yra Valparaiso Universitetas. Nesakau jogei jis yra geresnis už kitus univirsitetus, užtat, kad jis yra jaunas, nes vos du metai sukako, kaip jis įgijo tiesas universiteto. Bet reikia pripažinti, kad jis auga gana sparčiai, ką mokinių skaičiai parodo: tris metai atgal buvo apie tris tūkstančiai, šiandien jau skaitome viršaus penkių tūkstančių. Į du paskutiniu metu pastatė keturius didelius namus. Iš viso yra vienuolika trobėsių; septyniuose yra išguldamos lekcijos, o keturiuose yra valgyklos ir šiaip kambariai dėl gyvenimo mokslaičių.

Merginoms ir vyrams velyčiau važiuoti mokintis į Valparaiso, viena, kad čia yra mokinama lietuviškos kalbos; antra, pigesnis yra pragyvenimas, kaip kitose mokslainėse, nes su \$200.00 gali pragyventi per metus laiko; trečia, kad svetimtaučiams yra tam tikros klesos, kuriose prirengia prie augštesniųjų klesų.

Valparaiso galima užbaigti: mediciną, teisdarystę, aptiekoristę, abelną mokslą (scientific), klasišką, komerciją, muzikos vidutinį kursą, dainavimo, civilišką inžinerystę (šis skyrius tik šiais metais įvesta) ir kitas. Daug nerašysiu apie mokslainę, nes jau buvo kelis kartus laikraščiuose, tik tarsiu, kad pasidėkavojant lietuviškiems laikraščiams turime Valparaise apie 200 lietuvių; užpraicitą metų užbaigė mokslo kursą (scientific) A. Yuška, pereitą metų H. J. Vaičiunas, toliaus tikimės bus daugiaus.

Patogiausias laikas atvažiuoti į minėtą mokslainę 21 d. rugsėjo, nes tada prasidės akademiški mokslo metai. Taigi norinčios ir norintieji mokintis, o geizdami kokių informacijų dėlei mokslainės, malonėkite rašyti įdedami 2c krasos ženklelį ant sekančio ant rašo:

E. G. Klimas,
R. 1 Stiles Hall,
Valparaiso, Ind.

MUSU KALENDORIUS.

(Pirmoji skaitlinė yra senojo skaitėliaus, antroji — naujojo.)

Rugsėjo Mėnuo.

8-21—1253 m. Popiezius Innokentas IV., daleidžia kryziokams valdyt Žemaičius, kuriuos atidavė DLK. Mindaugis.

9-22—1897 m. Tarp Žeminių ir Kedainių bandyta suardyti trukį.

10-23—1866 m. Užtvirtinta «Maskolių draugystė pirmimui dvarų Lietuvoje» (pan. 9 (22) liepos mėn. 1867 m.)

11-24—1898 m. Maskolių caras siulo kitiems karaliams sumažinti karumenę, nes pats vis atsilieka nuo kitų.

12-25—1889 m. Dokeriu streikas Londone, demonstracija Hide Parke.

13-26—1812 m. Sušaudytas Palm. vokiečių patrijotas.

14-27—1881 m. Čaro paliepinimas apie padintą sargybą.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

Mt. Carmel, Pa. Rugsėjo 2 dieną čia atsitiko pasibaisėtinas atsitikimas. William Bekeris (anglas) buvo išėjęs į girią vuogaut ar riešutaut. Jį užpuolė du jauni piktdariai, o kad užpultojo nieko neturėta, užrišę su maišu galvą supjautė kuną peiliu ir jį žaidas pripilę nuodų, paliko savo biauiaus darbo auką. Sužeistasis atsigavėliavęs surinko savo drapanas, kuriais buvo nuo jo nuvilkę ir šėip—teip parsivilko namon, bet jo padėjimas pavojingas, sako vargiai pasveiks.

Žmonių tamsumas čionai didelis. Lietuvių gyvenimas apgailėtinas. Senesniems nieks kitas nerupi, kaip kasdieninis darbas ir smuklė, o jaunimui baliai ir tuštybės. Girdim, kad kitur veikia ir juda visuomeniškoj dirvoj net ir jaunimas, tai j motkarmiečius lietuvius pasižiūrėjus graudu pasidaro. Jaunų gražių mergaičių čia netruksta, bet tik iš vardo jas lietuvaitemis galima vadinti. Gėdijasi savų gražių dainelių, gėdijasi savo tėvų kalbos. Jaunimas nupuolęs čionai.

Nors skurdo ir gyvenima sunkybių netruksta čionai, bet apšvietimas, kova už geresnę ateitį nerupi. Buvusi čia L.S.S. kuopelė greit iširo ir dabar vis tamsumas neleidžia suprast jos reikalingumo. Nelinksmos žinios apie motkarmiečius.

W. B. Arcišaukas.

Sheboygan, Wis. Darbai čionais eina gerai, bet mokeskis darbininkui už darbą labai mažas. Daugiausiai žmonių dirba medžio apdirbimo dirbtuvėse,

Lietuvių čia gyvena nemažas burelis, bet apšvieta tarp jų stovi ant žemo laipsnio. Labai retoj šeimynoj rasi lietuvišką laikraštį. Už tat smuklėse smagumo jieško nemažai mūsų brolių vargdienių ne vienas palikdamas viską, ką uždirba.

A. K.

Auburn, Me. Rugsėjo 22 d. atsibuvo čia prakalbos. Kalbėtojas Pov. Kapickas savo kalboje išaiškino sunkų darbininkų padėjimą Europoj ir Amerikoje ir nurodė kokiū būdu galima skurdą ir priespaudą darbininkams prašalinti. Žmonių buvo susirinkę gana apščiai, net iš tolymesnių priemiesčių susivažiavo, ir matyt prakalbos visiems patiko.

L.S.S. kuopelė, nors susideda kol kas da tik iš 15 narių, vienok kad draugų veiklumās gana pagirtinas, yra viltis, kad ji paugės.

Jaunas Socijalistas.

So. Omaha, Nebr. Ir čia susitvėrė L.S.S. kuopelė iš 19 narių, tarp kurių yra 4 moteriškos lyties ypatos. Prie draugų pasidaravimo jaunutė kuopa gal neatsilikis savo pirmžengstėj nuo kitų savo draugų sąjungiečių.

Darbai čia eina neperblogiausiai, ir iš kitur pribuvisiām darbas nesunku yra gauti. Norintieji atvažiuoti gal susirašyt šiuo antrašų: A. Kubilius, 3423 T. St.

Yra čia A. kuopa, o savęs. Ši pė buvęs iš Pitt bininkams re dasi.

Shenani ne visiems ar ir interesuoja sena ir nevisė lietuviai šj be

Čionaitir ti dvi dramas programa gar kaip ir kitką, Negalim švietimu. D le netruksta.

Darbai t 2-3 dienas sa dalis liuoso n klėse, gal tik

Naugatu

buvo čia L.S.S. tojas buvo Jo: kalba artistiš

ryta kolekta s Aukautojams

Rugsėjo

čių (ką jos ap

tytas, kad pa

puošę raudon: dovavę lietuvi tai vaikiškos ž

Pančiai sa jų nemato ir ro

Socijalizma mu, jis neša nau

Darbininks ne dirba. kad g išsivystyme, tač da žemiau.

Gamta sak mano.

Ko reikalav lygų, kurios lei

Ištirta, kad ninko trumpina

ijos.

nt vienos pusės po-
ilutes neužrašyta.
ip atsitiko, be ilgų
t gyvenimo visad

tsitiko pasibaigė.
) buvo išėjus į gi-
uni piktadarai, o
šu galvą supjau-
iko savo biaurom
rinko savo drapa-
eip parsivilkio na-
iai pasveiks.
etuvių gyvenima-
pi, kaip kasdieni-
štybės. Girdint,
j net ir jaunimas,
graudu pasidaro.
k iš vardo jas lie-
grazių dainelių,
lės čionai.
ruksta čionai, bet
Buvusi čia L.S.S.
leidžia suprast ju
carmiečius.
Arčiūnukas.
gerai, bet mokes-
ugiausiai žmonių

bet apšvieta tarp
nojų rasi lietuvi-
iko nemažai mu-
ską, ką uždūrba.
A. K.

o čia prakalbo.
škino sunkų dar-
rodė kokiū būd-
rašalinti. Žmo-
mešnių priemies-
atiko.
tik iš 15 narių,
s, yra viltis, kad
s Socialistas.

S. kuopelė iš 19
tos. Prie dru-
ts savo pirmžen-

itur pribuvusiam
tuoti gal susir-

Yra čia lietuvių bažnytinė draugytė šv. Antano ir S.L. A. kuopa, o dabar ir L.S.S. kuopelė. Lietuviai sutink tarp savęs. Ši pastaroji susitvėrė dėka V. Banevičiui, kuris pribuvęs iš Pittsburgo 20 rugp. laikė prakalbą ir nurodė ko dar bininkams reikia, kad gelbėtis iš to padėjimo kokiame jie randasi.

A. Kubilius.

Shenandoah, Pa. Šitas miestas yra gerai žinomas kuo ne visiems amerikiečiams lietuviams, kurie skaito laikraščius ir interesuojasi mūsų visuomenišku gyvenimu, nes tai gana sena ir nevisai maža lietuvių kolonija, kur kartas nuo karto lietuviai šį bei tą veikia visuomeniškam labui.

Čionaitinė L.S.S. 28-ta kuopa rengiasi 29 rugsėjo sulošti dvi dramas — «Paskutinė Banga» ir «Bomba». Vakaro programa gana plati ir užsako choro dainas ir deklamacijas, kaip ir kitką, visuomenės kultūros kėlimui naudingą.

Negalima sakyti, kad visi lietuviai čionais rupinasi apsišvietimu. Dauguma slunkso tamsybėj, o ir mirkstančių stik-
le netruksta.

Darbai tuo tarpu blogai eina; dirba anglių kasyklose po 2-3 dienas savaitėj. Bedarbių nemažai, o kurie turi dvi trečdalis liuso nuo darbo laiko iš nuobodumo leidžia laiką smuklėse, gal tik maža dalelė užsiima skaitymu.

M. K. Vargdienis.

Naugatuck ir Union City, Conn. Rugsėjo 5 dieną atsi-
buvo čia L.S.S. 25 tos kuopos parengtos prakalbos. Kalbėtojas buvo Jonas Liudkauckas iš Brooklyn, N. Y., kuris savo kalba artistišškai papuošė vakarą. Po prakalbų buvo padaryta kolekta sušelpimui «Kovos» fondo. Suaukauta \$2.30c Aukautojams ištariame širdingą ačių.

Rugsėjo 6 d. buvo apvaikščiojimas lietuviškų draugysčių (ką jos apvaikščiojo? Red.) ir but labai puiku, kad nebūtų tas, kad pakviesti lenkų draugystės Ulanų kareiviai išsi-
puošę raudonom siulėm ir blizgučiais su plikais kardais vadovavę lietuviams apvaikščiojimo parodoj. Tiek to, juk vis tai vaikiškos žaislės.

Aš pats.

Pančiai samdomo darbininko drutesni už plieninius, bet akli jų nemato ir rodosi jiems, kad samdininkas laisvas.

Socializmas neyra vien plenu politiškų ir ekonomiškų reformų, jis neša naują dorą ir kiltibę.

Darbininkas šiandieniniam surėdyme gyvena tik kad dirbtų, o ne dirba, kad gyventi. Neįstabu, kad stovi teip žemai protiškam išsivystyme, tačiau reik stebėtis, kad tokiose sąlygose nestovi jis da žemiau.

Gamta sako: Viskas yra jūsų, kapitalistas gi: viskas yra mano.

Ko reikalaujame? Kad leistų mums vadintis žmonėmis, ir sąlygų, kurios leistų mums gyvent kaip žmonėms.

Ištirta, kad ilgis gyvenimo viešpataujančių didinasi, o darbininko trumpinasi. Kodėl?

KLAIDU ATITAIŠYMAS.

«Kovos» N37 S.T.K. pasiteisinime išskverbė klaida: pasakyta: ...«jog minėti draugai yra sąnariais sąjungos» zecerio praleista ir korektorius nepadėmyta keli žodžiai, turi būti ...«minėti draugai, išskirant P. Puskunigį, yra sąnariais...»

L.S.S 28 kp. Draugų Atydai.

Draugai ir Draugės, šiuomi atkreipiu jūsų atydą, kad rugsėjo 19 d. bus 28 kp. susirinkimas, į kurį malonėkite pribūti visi, nes yra daug svarbių reikalų apsvastyti. Ypač draugai, skolingi sąjungai, malonėkite pribūti ir užsimokėti savo mėnesines mokesčius, nes nemalonu man būtų siųsti jūsų vardus išbraukimui.

Draugai, išvažiuojant gyventi į kitur, privalo visados apie tai pranešti kuopos sekretoriui, kad žinotų, ką tur daryti su jūsų adresu. Katrie esate išvažiavę nepranešę apie tai kuopos sekretoriui, užtėmiję šį pranešimą, malonėsite pranešti, ar išstojate iš kuopos, ar liksite joj tolesniam laikui.

Susirinkimas bus laikomas Gormanio svetainėj, 29 North Main St. Prasidės 8 valandoj vakare. Butinai pribūkite visi, ką tik nesulaiko svarbi priežastis. Na, ir apie naujų draugų atsivedimą neužmirškite.

LSS 28 kp. sekr. M. K. Žvingilas.

Atydai 4-tos kuopos L.S.S. Nariams.

Draugai:— Svarbus mėnesinis susirinkimas 4-tos kuopos L.S.S.A. atsibus 26 Rugsėjo (Nedėloj) 1-mą val. po pietų p. Rugio svetainėje 3301 Morgan St., kertė 33 čios. Daug reikalų guli ant apsvartyto: nominacija etc., etc. Kiekvieno atsilaukymas baisiai reikalingas.

Raštininkas Ig. Levanas.
4931 Indiana Ave., Chicago, Ill.

Visuose Sąjungos ir «Kovos» biznio reikaluose kreipkitės į «Kovos» administraciją.

Visus pinigus ir «Money Orderius» siųskite sekančiu adresu:
«Kova», 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Musu knygos.

Skatykit ir platinkit jas!

104 Amerikiečių cirkas arba Sorkės, su paveikslais, pusl. 15	5
105 Vienas respublikos karalių, parašė M. Gorky, pusl. 24	10
151 Vyskupas Myriel ir Konvencionalistas, par. V. Hugo	8
152 Žmogus, Akuraterio apysaka, pusl. 40	15
201 Graudų Verksmai, apie Lietuvos vargus, parašė Liepukas	10
301 Ar geras katalikas gali būti socialistu, pusl. 15	5
302 Senovės šventieji ir dabartiniai bedieviai, pusl. 16	5
306 Klebono karčiama, atsitikimas Šiauliuose, pusl. 16	5
307 K. Marx, jo gyvenimas ir darbai, su jo paveikslu, pusl. 31	12
308 Širdies balsai, 16 Jovaro eilių, pusl. 16	10
308 Emilija Pliateriutė, lenkmečio karžygė, pusl. 15	10
400 Kantičkos apie peklos kančias, juokingos Liepuko eilės, p. 40	20
406 Baudžiava Lietuvoj, pusl. 76	15
409 Eilės Pr. Vaičiūčio, pusl. 165	50
401 Keistutis, Tragedija 5 aktuose, pusl. 101	02
420 Orleano Mergele, Tragedija, 5 aktuose, pusl. 156	25
513 Kaimiečių kova su ponais, pusl. 60	10
414 Socializmas ir darbininkiškasis klausimas, pusl. 40	10
415 Revoliucija, jos prasmė, priežastis ir pamatai, pusl. 43	10
416 Živilė, duktė Karijoto, pusl. 118	25
501 Rosijos caras, monologas, ir politiško turinio eilės, pusl. 15	10
502 Kelionė per Peklą, parašė J. Mauritz, pusl. 32	10
503 Darbininkai ir jų ateitis, pusl. 43	12
504 Kaip aš tapau milijonierium? pusl. 32	10
505 Socializmo ABC, pusl. 32	10
506 Paskutinė Banga, parašė Br. Vargšas, pusl. 32	10

602 Baltramiejaus Naksis, istoriška apysaka, pusl. 202	75
601 Raistas, parašė U. Sinclair, geriausia apysaka mūsų laikų, p. 355	\$1
612 Kaip geriausiai laidot numirėlį? pusl. 29	10
614 Dvyniai vagių, parašė kun. V. Dembskis, su paveikslu, p. 88	25
621 Spėka ia Medega, moksliska knyga, pusl. 380, apdaryta	\$2
631 Iš ko kyla melai? parašė kun. V. Dembskis, pusl. 175	75
632 Kankintojai ir kankintiniai už mokslą, par. kn. V. Dembskis	\$1
641 Gramatika angliškos kalbos (P. Mikolainio), apdaryta	\$1
643 Naujas budas mokintis rašyt nemokantiems	10
Augščiaus paminėtos ir kitos visokios knygos, išleistos Amerikoje ir Lietuvoje, galima gauti «Kovos» sąkrovoje. Daug antsyk už gyvus pinigus imantiems ir agentams nuleidžiamas didelis nuošimtis.	
644 Aritmetika, geriausia knygutė mokintis rokundų, apdaryta	35
701 Puota ir Nuskindas Žiedas, puikios apysakaitės, pusl. 32	10
702 Iš bažnyčios istorijos, pusl. 16	10
703 Kunigija ir svietiška valdžia	15
704 Įtekmė Socijaliskų Sąlygų ant visų kulturiškų šakų, pusl. 94	15
705 Vilius Tell, par. Schiller, vertė dr. V. Kudirka. Drama	30
706 Kur mūsų išganymas? pusl. 118	25
707 Mūsų dielės, per ką Lietuva kenčia, pusl. 31	10
708 Vargdieniai, puiki apysaka, parašė Al. Gužutis (Fromas)	50
709 Lietuvos Istorija, S. Daukanto. II tomai, apd. pl. 1011	4.50
801 Revoliucijos Žmonės, 7 puikios apysakaitės, pusl. 78	20
802 Pragaro atgijimas, parašė grafas L. Tolstoy, pusl. 32	10
803 Po priedanga šventinybės, istoriška apysaka apie popiežių	25
804 Sidabrinis Kryželis arba Dailydė iš Nazareto, pusl. 169	50
805 Iš kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir augmenys?	20
806 Kaip gyvena augmenys? pusl. 129	35
807 Senų gadynių išnykę gyvi sutvėrimai, pusl. 370	\$1
808 Kada ir koku budu svietas susitvėrė, pusl. 140	35
809 Kada ir koku budu svietas kada nors gali pasibaigti, psl. 135	35
810 Apie žemę ir kitus svietus, pusl. 255 — 75c., apdaryta —	\$1
811 Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas, su paveikslais	\$2
Ta pati knyga apdaryta	\$2,50
812 Geografija arba žemės aprašymas, pusl. 467	\$2
Ta pati knyga apdaryta	\$2,50
813 Istorija abelna; pasaulio istorija nuo 2800 m. prieš Kristų	\$1,25
814 Hygiena arba mokslas apie užlaikymą sveikatos, psl. 132	35
815 Rankvedis gromatų rašymui, 155 visokių gramatų, psl. 115	40
816 Gamtos Istorija, pusl. 210	50
817 Gamtos Pajegos ir kaip iš jų naudotis, pusl. 238	50
818 Biologijo arba mokslas apie gyvus daiktus, pusl. 147	30
819 Pamatas visokiai reformai; vadovas sveikatai, turtui ir laisvei	50
820 Žodyna, angl.-liet. ir lietuv.-angl. A. Lallo. Drab. aparai	6.00
Ta pati knyga, skuriniai aparai	7.00
821 Jezusas Nazaretėnas. Dr. Ottoman Zar-Adush-Hanish.	.35
822 Pėdomis Kristaus, pusl. 176.	40
823 Raginis ir kitos gražios pasakos, pusl. 118.	25
824 Po keturioliosdešimts metų. L. Tolstojus. pusl. 122.	25
825 Grigorius. Gražus pasiskaitymas, pusl. 87.	15
826 Užmušimas caro Aleksandro II.	15
827 Kaip Maskolija persekioja Lietuvą.	5
828 Arie Konstitucija	15
829 Komunistų manifestas	20
830 Geologija arba mokslas apie žemę	30
831 Naujos ir visokios dainos	50
832 Viennos Revoliucija	12
«Kova» kompletai iš 1906	\$3.00
" " " " 1907	\$2.00
" " " " 1908	\$2.00
«Naujosios Gadyinės», «Skardo» ir «Žarijos» kompletai ir pavieni numeriai.	

„Kovos“ administracija

DOVANOS!

Vyrai ar da jūs vis mylimoms merginoms dovanas pėivairius blizgučius, kurie niekam nenaudingi ir greit susikalia ba saldinius, cukrinius, nuo kurių net jau ir dantys ištrūta. Tad, draugai, jei pirksite dovaną, pirkit gerą dovaną. Štai pėidovana: užrašyk **“TRIMITA”**, *Laisvosios Dvasios Gėdėmė Dainos*. O tau mylima sesutė iš puikios dovanėles padainuos kiai skambančiu balseliu, paskambis ant pijano, nulinksmijs širdį, kuomi smagiai pasidžiaugsi daugelį kartų.

Prekė \$1.00 už dvi knygi, iš kurių viena liks tau, o kita ginai.

Jog vistiek pirksi dovaną! Tad pirk tuojaus, kol pigė paskui braugiaus turėsi mokėt.

Kovos Administracija

“Baltramiejaus Naktis”

Tai puikiausi aprašymai Prancuzijos karaliaus ir la gų darbų. Tarsi atidengimas didžiausių paslapėų pėitikėjimo; gali sakyt, kai veidrodis darbininkui žmogė permatymo, kas ji tamsybėn grumias. **“Baltramiejaus Naktis”** labai suprantanėioj kalboj parašyta, kiekė protingesnis darbininkas privalo ją nusipirkt ir perskaė **“BALTRAMIEJAUS NAKTIS”** yra didelė stora laė prekioja tik 75 centus.

Prisiųsk 75c «Money Orderj» arba Krasos ženklė (stampoms)

“KOVOS” ADMINISTRACIJA
1815 E. Moyamensing Avenue
Philadelphia, Pa.

O tuojaus apturėsi «BALTRAMIEJAUS NAKTIS» Didelę Knygą.

Pajieškau savo brolio Jono Jaodževičiaus; paeina Katino gubernė, Ukmergės pavietos, Anykščių valsčiaus, Plepiškų sodžiaus.
Pirma gyveno CHICAGO ILL.
Meldziu atsisaukti ant zemiaus paduoto adriso ar jis pata, ar kas apie jį žinote.
JUOZAPAS JUODŽEVIČIUS.
ODEN JOWA, BOX 47.

Gražus Mūrinis Namas
Su žeme ir visais įrengimais, ant 1/2 aukščio. Lotsė 18x65 pėdų didumė. Labai graži, lietuviais apyvėsta. Neparaleikite lietuviai progę, nes laė pasidėduos; priežastis paradėmus ninko susirgimo, kiekvieną laė apžiūrėt ir pasklaust prekė:
Gerh Schrandt
1515 So. Front St., Philadelphia

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant gerlausų linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas laėlis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Pardnodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

NEA
Vyrai ir mē priešai. Dievas gėtumei ir atsai

Dr. E. Collins N. Y.

šyk: **The Col**

140 V

Dr. J. J. N

Kasdien nuo 10 i

Prisi Collin

STE

Lenkiškas Banki

VISŲ LINIJŲ | V
IR SIUNCI

Kamp. 2

Ph

Antraš

L. S. S. CENTRO

Aug. P

PILD. KOM.

M. M. F

J. Kačė

P. Nork

VEIK. KOM. SUS

J. Stasi

NEAPSIGAUK PATS SAVE.

Vyrai ir moteris, kurie apsigaudinėja patys, yra didžiausį savo priešai. Dievas davė Tau sveikatą, tą didžiausią turtą, idant ją sergėtumei ir atsakančiai naudotumeis. Didelės upės susilieja iš mažų

Dr. E. O. COLLINS,
užlėtojas
Collins N. Y. Medical Instituto.

Šyk: **The COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE**

140 West 34th Street, New York, N. Y.

Dr. J. J. McGlade, Dr. J. F. Coyle, Medical Direktoriai.

Kasdien nuo 10 iš ryto iki 5 po p. Švent. nuo 10 iki 1 Vak. Ut. ir Pet. 7-8

Prisiusk 10c. markėms, apturėsi garsiąją knygą, Dr. E. O. Collins, "Vadovas in Sveikatą", parašytą lietuviškai.

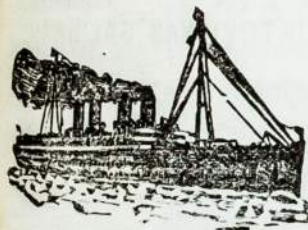
upelių. Didelis medis išaugą iš mažų atžalų teipgi ir sunkios naikinančios žmogų — ligos ir išsiplėtoja iš menkų apsiraiškimų nesveikumu; todėl jei pajutęs tuojaus nesigydysi o sakydams lauksi rytojaus, tada apsigaudinėsi patsai save.

Neapsigauk patsai save belaukiant rytojaus; atėik ar rašyk dar šiandien lietuviškai, pas gerai žinomus pasauleje Profesorius, kurie tuojaus užsims Tavo sveikatą, suteikiant vaistus ir pagelbą, teip kaip ir tiems tukstančiams išgydytų, ką jau kitį daktarai buvo atsisakę, nustoiant vilties. Neapsigaudinėk pats save, ilgiau. Neatidėliok, kad iš menkų nesveikumu, pasidarytų didelė liga. Bet jei esi jau apsilėidęs ir liga yra pavojinga, nenustok vilties, nors kitį daktarai neišgydė. Musų garsus Profesoriai yra atsižymėję Medicinos mokslę ir žino, ką ir kada reikia daryti išgydymni, kada kiti nesujegė pagelbėti. Atsilankyk ar para-

STEFAN PAPIERNIK

Lenkiškas Bankierius, Laivakorčių agentas ir Publiškas Notarijus.

**807 S. Front ir
352 N. 25 St.**

PARDUODA
LAIVAKORTES ANT

VISŲ LINIJŲ | VISAS PASAULES DALIS. MAINO PINIGUS
IR SIUNCIA | VISAS ŠALIS UZ KURSO KAINAS.

**Kamp. 23. ir Callowhill gatv.
Philadelphia, Pa.**

Antrašai L. S. S. A Centro Viršininkų.

L. S. S. CENTRO SEKRETORIUS

Ang. Purvis, 218 W. 124-th St., New York, N. Y.

PILD. KOM.

M. M. Rice (Račiūtė), Gen'l Del. New York, N. Y.

J. Kačergius, 120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.

P. Norkus, 25 Van Buren St. Passaic, N. J.

VEIK. KOM. SUSINEŠIMŲ SEKRETORIUS

J. Stasiulevičius, 31 E. Broad St., Hazleton, Pa.

Lietuviai, visokiuose reikaluose remkit savo vertelgas. Reikalui atsiradus kreipkitės pas:

L. A. Ostapowicz

Lietuviškai-Lenkiškas Graborius.

2636 E. Allegheny Ave., Phila., Pa.

Telefonas Bell 397 Kensington.

Bell Phone: Frankford 454 D.

George S. O'Connor

4464 RICHMOND ST.
PHILADELPHIA, PA.

PLUMBERIS.

Pertalso gaza ir sutvarko kitus dalktus reikalaujančius taisyms. Telpgi intaiso gazo, garo ir šilto vandens šilumą.

Bell Phone 2477

Keystone 4269 A

ALEX. KOZUCHOWSKI

Didžiausia sankrova arieklos, vyno, likierio, vietinių ir iš užsienio. Alus butellikuose Szmido' bravoro. Dirbtuvė minerališkų vandenų.

Kalbama lietuviškai, lenkiškai, ruskai ir angliškai.

2728 E. Allegheny Av., Philadelphia.

EDWIN M. SIPE

PLUMBERIS ir PEČIŲ INŽINIERIUS

2712 E. Allegheny Ave., Philada.

Muno darbas gali but matomas naujoje svetainėje ant E. Allegheny Ave.

Frederick D. Felto

SALIUNAS

S.W. Cor. Richmond & Allegheny Av.
PHILADELPHIA, PA.

Yra tai geriausia UŽEIGA lietuviams.

Vienatinis
Philadelphijoj
Letuvis
AGENTAS

Laivakorčių ir Pini-gų štuntimo į visas
Svieto Dalls.

Išdirba daviernastis ir kitus dokumentus.

A. M. STANELIS

306 N. 13th St. TELEPHONE
Keystone, Race 2865
PHILADELPHIA, PA.

REIKALINGAS DUONKEPIS.

Reikalingas duonkepys lietuvis, nes yra tik-tai vienas žydas, ir trūksta duonos. Buvo lietuvis ir gerą būną turejo, nežinia iš kokios priežasties pabėgo nežinia kur. Yra išstatyta tam tikra nauja pekarne su štoru po No 263 N. Chicago St., Kenosha, Wis.

DR. RICHTER'S

"PAIN-EXPELLED"

Su vienu buteliu

Pain Expelerio

Galit askausmu giltine praginti. Šiems vaistams dėl suteptimo negal joki kiti lygintis. Niekas neduoda teip greito palengvimo ir pastoverčiai skausmuose Romatizmo, Neuralgijos, Išsisukimo, Sudurdimo t. t. Gaunami visose aptiek. už. 25 ir 50c

F. AD. RICHTER & CO.

215 Pearl st., New York.

Temykit ant Ankerio
ženklo apsaugojimo

ST. KEMPA

2804-06 Allegheny Ave.,
Philadelphia, Pa.

Pristato vežimus veseilioms, krikštynoms, pagrabams ir tt. Jis yra vienintelis tikras ir telsingas tautietis. Prekes prieinamos.

Keystone Telefonas: East 42-65-A.

NAUJAS ISZRADIMAS

Sustiprinimui ir užlaikymui plauku.

Tuketandiai pliku žmonių atgavo puikius plaukus, sulauko slinkima plauku. Duodam roda dykai per laisla, kaip išgydyt slinkima plauku, pučkus, didervines, niežus ir lytiška broda. Nuo koju užtrinu tik 10c. Mes turime daug padėkavoniu laisla visokiu tautyčiai. Tuojaus rasyk pas mus:

J. M. BRUNDZA Co.

996-998 BROADWAY, BROOKLYN, N. Y.

Tik viena aptieka

visoj Philadelphijoj, kur galima susikalbėt lietuviškai ir apturėt telsingus vaistus. Didžiausia krajava aptieka D ro Pharmacy J. PINIONZEK, kurioj darbuojas teipgi krajavas aptiekorius S. JONKUS (lietuvis). Čia gaist visokių lėkarstų. Rasit vienda daktarą.

2984 RICHMOND ST., PHILADA.

Bell Phone
Kensington 67-88

S. Szveda

Lietuviškai-Lenkiškas Graborius:
2409 E. Norris St., Philadelphia.

Visuose reikaluose kreipkitės pas savo tautietį, kurs visus reikalus atleka prietiškai ir pigiai.

NAUJAS KATALOGAS

kokio nebuvo lietuviškoj kalboj, bus kožnam prisiustas ant pareikalavimo kuris prisius 10 c. markėms. Tame kataloge telpa aprašymai, apie Elektriškų Krutančių paveikslų mašinas, magiškas lempas, štukas, visokių gantukų knygas ir tt. Kas nusipirks naują juokingų dainų knygelę "Dainų Vainikėlis" kurios prekė 25 cent. tam prisiusime katalogą dykai. Reikalaujame gerų agentų pardavinejimui mus tavorų po miestus ir miestelius. Adresuokite:

GEO. A. PUPAUSKY & Co.,
1112 S. LEAVITT ST. CHICAGO, ILL.

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE Lithuanian Socialist Federation of America

J. BALTRUSAITIS, Editor F. J. BAGOCIUS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World		PRENUMERATA visose dalyse svieto	
One year	\$2.00	Vieniemis metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešiemis mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50
ADVERTISEMENT RATES		APGARSINIMU KAINOS	
One inch once	50c	Colis syki	50c
One inch one month	\$1.00	Colis per mėnesį	1.00
One inch one year	10.00	Colis per metus	10.00
All Communications should be addressed		Visokiuose susišimuose adresuokit:	

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Pirkejas atsinešes arba atsiuntes šita iškarpa, gaus 10 per cent pigiau. Labai paranku. Visi juos rinkit.

ATKREIPKIT ATYDĄ

ir pirkit visus trunkus geriausioje vynu sankrovoje. Mes turime daugybę užsieninio ir vietinio gerimu.

Degtinė { kvorta nuo 50 centų iki vienam dol. 50 cen galtonas nuo 1 dol. 75c. iki penkių dolerių }
 California Brandy { kvorta 65 centai iki 2-jų dol galtonas 2 dol 55c. iki 5 dol. }
 California Vynas nuo 30 centu iki 1 dolerini 55 c.
 ARAKAS [Rum] nuo 75 centu iki dviejų dolerin.

Veselioms perkant, duodam pigiau. Pirkėjams duodam gražias dovanas. Kalbam lietuviš, lenk, ruskai ir kitaip.

B. Z. JESSAŖ.

1748 Orthodox St. Frankford Philadelphia, Pa.

NAUJAS IŠRADIMAS! SU PAGELBA

Chemijos ir Naujusių garsių išradėjų Mašinų Nukvarbuoju visokius drabužius neardant.

Kam jums vaikščiôt nudevėtose bei nušutusiõse drapanose, jeigu už labai pigiai galite atnaujinti ir perkvarbuoti visai neardant siūlių, kad ir seniausias drapanas.

Mes, nuolat besidauginant kostumeriam, įtaisėme naujausio išradimo dažomasias mašinas tam tikruose namuose pagal francūzišką methodą. Drabužius kvarbuojame kaip vyriškus, teip ir moteriškus, o teipgi ir visokius dyvonus, blanketus, firankas, portyerus ir t.t., kokiais tik kas nori dažais. Teatrališkoms trupoms padarome kostiumus (drapanas) traukyje vienos valandos. Pavestą mums darbą atliekame gerai, greitai ir sąžiniškai. Kreiptis prie mūsų galite: ypatingai, laiškeliu bei per telefoną.

JAN KUKULSKI, 3032 Richmond St. 3005 Frankford Ave. Bell Phone 45-59 A Kensington, Bell Phone 45-74 A. A Kensington. PHILADELPHIA, PA.

Jau išėjo iš spaudos No. 3 "ŽMONIŲ KNYGYNŲ"

do žemė ir visl gyvlai bei augalai ant jos (Kaina 15c); N2—"Kaip žmogus ant žemės Atsirado" (20c); N4 bus apie teatrą—jo istorija, uždaviniai ir t.t. (jau spaudoje). Už 12 knygučių įvairaus turinio arba už metus prenumeruojant "Žm. Knygynas" atsieina tikrai 1 dol. [Iš Lietuvos užsirašant—1 rub.]

"Žmonių Knygynas" dabar sykiu su "DILGELMS" leidžia broliat Baltrušaitiai, Pittsburg, Pa. DILGELMS yra dikčiai padidintos ir telpa netik juokai ir juokdariski paveiklai, bet ir šiaip žinios is mokslo, politikos ir t.t. "Dilg." eina syki kas mėnuo. Kaina 1 dol. (2rub.) metams. Mes spausdinam teipgi plakatus, konstitucijas ir visokius spaudos darbus savo spaustuvėj; darbą atliekam gerai, greitai ir pigiai. Adriaas laiskams ir pinigam siqeti:

BALTRUŠAITIS BRO'S. 2304 Fifth Ave., Pittsburgh, Pa.

ARGO

Gloss Starch

PALAIIDAS krakmolos pridulka pas štorinuką, ir jųsų drabužiai lieka pilki arba geltoni.

Argo yra geriausias krakmolos visokiems drabužiams—šaltam ar karštam vandenyj.

Pamegink baksuka Argo, :: :: tik 5c

J. M. Makurat Graborjus ir Balsamuotojas Atlieku viską atekanciui, gerai, greitai ir pigiai 3112 Richmond St., Philadelphia. Tel.: Keystone 4275 D. east.

Gerai dantys yra neatbutinai reikalingi gerai sveikatai, todėl nueik pas dentista

Dr. J. I. Halpern 868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

Jis sutvarkis tavo dantis už žema preke. Traukia dantis be skausmo, indeda naujus. Kalba lenkiškai.

Valandos: Dienomis 9 iki 8 vakare. Nedėliomis 9 iki 4 vak.

Telefonai: Bell Kena. 36-18-A Keystone East 42-21-D

JONAS F. BAJ Lekiškai-Lietuviška Stainė

šiaurinej Philadelphijos dalyj. Arkliat gatavi kiekvienoj valandoj veselioms, krikėtynoms, pagrabams ir pasivažinejimams. 2501 Edgemont St., Phila., Pa.

GEORGE BELAWSKIS 1216 S. 2nd St. Philadelphia. LIETUVIŠKAS SALIUNAS.

Lietuviški kvėpenti cigarai, geriausia degtinė McHenry. Treiner ir kitų. Linksma vieta, geras patarnauimas, grina lietuviška kalba.

G. W. Kownacki

2372 Orthodox St., Philadelphia, Pa.

Sallunas ir Vynyczla Geriausi Amerikoniski ir užrubėniami Vynai, Likieriai, Arickos ir Cigarai. Atsilankykit pas tautietij

Keystone Phone Main 14-28 Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS DR. PHILIP ROVNO 423 PINE ST., PHILADELPHIA, Pa. Priėmimo { Iki 10 iš ryto. Nuo 2 iki 3 P.M. valandos: { Nuo 6 iki 8 vakare. Galima susikalbēt rusiškai ir lenkiškai.